N°. 270. A°. 1860.

ZONDAG EN MAANDAG 11 EN 12 NOVEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... *f* 1.—
Iedere regel meer.......................... - 0.20
Andere Advertentiën per regel.............. - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

BUITENLAND.

Het Leger in Indië.

Als een eerste behoefte van het leger in Indië wordt door deskundigen aangewezen de versterking van het Nederlandsch bestanddeel: tegenwoordig bedraagt dit slechts *een negende* gedeelte van de geheele sterkte, terwijl het cijfer der vreemde Europesche troepen het dubbel daarvan beloopt. Dat op de trouw dier vreemden niet altijd even zeker te rekenen valt ligt in den aard der zaak; alleen door de soldij die ze ontvangen tijdelijk aan Nederland verbonden, met het vooruitzigt om met den afloop van den diensttijd ook alle betrekking tot dat Land te zien ophouden, missen zij dien prikkel tot ijverige pligtsbetrachting, dat vuur voor de verdediging onzer bezittingen dat den Nederlandschen soldaat bezielt die weet dat hij strijdt voor Vaderlandsche belangen, die als Nederlander zich de borst voelt zwellen bij 't zien der laauweren die de nationale driekleur sieren, op wiens hoofd een deel valt van den glans waarmeê de overwinningen, met zijn zweet en bloed gekocht, onze wapenen bestralen.

Het onbesuisd aannemen van vreemdelingen, zoo als het in de laatste jaren plaats vond, het engageren van allerlei slecht en verloopen volk uit de Krim-, Engelsch-Indische en Italiaansche oorlogen losgekomen, heeft zeker het gemiddelde gehalte dier vreemdelingen zeer verminderd, en men zou onbillijk handelen door nu op eens alle vreemde troepen te veroordeelen of gelijk te stellen met die laatst aangekomene en minste der broederen. Maar dat die vreemdelingen reeds als zoodanig moeten achterstaan bij Nederlanders lijdt geen twijfel.

Over de wenschelijkheid, de noodzakelijkheid zelfs, van uitbreiding van 't nationaal element bij de Indische troepen is dan ook geen verschil, maar wel over de wijze waarop men 't doel kan bereiken. Wij willen ook onze denkbeelden dienaangaande meêdeelen.

Voorop stellen wij dat, om den geest van het leger in Indië goed te houden en den lust tot dienstneming aan te moedigen, alles dient vermeeden wat daarop nadeelig kan werken. Dat leger moet, bij voorbeeld, niet worden bespot. Daarom maakte het op ons een pijnlijken indruk toen vóór eenige maanden, in een openbare zitting der Tweede Kamer een lid (1) zich de laffe scherts veroorloofde van voor te stellen om de troepen die aan de Bonische expeditie hadden deelgenomen te beloonen met een suikercontract. Daarom keurden wij 't af dat de Regering, vóór eenigen tijd, de officieren van 't leger daar te lande, van wier gezindheid zooveel afhangt, ontevreden maakte, door tijdelijk (voor vijf jaren) officieren uit het Nederlandsche leger naar ginds te detacheren, hetgeen aan de bevordering van eerstgenoemden in den weg stond. Dergelijke onvoorzigtigheden moeten nadeelig werken en van dienstneming terughouden.

Als middelen om die daarentegen te bevorderen durven wij aanbevelen:

1°. Betere inrigting der werving. Zij moet, gelijk dat in Engeland b. v. plaats heeft, met zekere plegtigheid, met zeker militair vertoon gepaard gaan. Er moet indruk worden gemaakt op de menigte, de trom dient geroerd en de trompet gestoken, door fiksche wervers in opgewonden taal aan de jongelingschap verkondigd wat roem en loon hen wacht in de dienst voor het Vaderland, behalve 't handgeld dat zij hun in de oogen doen blinken. Zij moeten hun kunnen zeggen dat het Vaderland zijn afgematte zonen, nadat zij het beste deel huns levens aan zijne dienst zullen gewijd hebben, niet verstoot en vergeet, maar hun door een gepast pensioen of nog liever door landbezit in Indië, een rustigen, zorgeloozen ouderdom bereidt.

2.° De bepalingen van 't Burgerlijk Wetboek verbieden dat de minderjarige het ouderlijke huis verlate zonder toestemming des vaders. Op die algemeene bepaling bevatte 't Wetboek Napoleon eene uitzondering die veroorloofde dat de achttienjarige zoon ook zonder de toestemming en zelfs tegen den wil des vaders in de krijgsdienst trad. Die uitzondering, bij de invoering onzer nationale wetgeving in 't jaar 1838 afgeschaft, kon men weder in 't leven roepen.

Het is goed en billijk en 't stemt overeen met onze vaderlandsche zeden dat de vaderlijke magt zeer uitgebreid zij, dat zij krachtig genoeg zij om de kinderen te beschermen en, ook tegen hunnen wil of smaak, ten goede te leiden. Daar waar echter de Staat zelf zich met de zorg voor hun lot belast, hen onder zijn eigen voogdij en toevoorzigt stelt, behoeft de zoon de beschermende zorg der vaderlijke magt niet meer. Wanneer de dienst aan den jongeling een goede toekomst waarborgt (en alleen in die onderstelling redeneren wij) dan mag de Staat zelfs niet dulden dat de vader vaak uit bekrompenheid van verstand of ziekelijke vrees voor langdurige scheiding of groote verwijdering, hem van zijne goede uitzigten beroove en dwinge om zich tot een ander werk of beroep te begeven, dat hem maar al te dikwijls het noodige levensonderhoud niet vermag te verschaffen. Bij de nieuwe wet op de militie die aangekondigd is, hopen wij dat eene bepaling in onzen geest zal opgenomen worden.

3°. Wanneer men ook dan nog geen voldoend aantal vrijwilligers kan verkrijgen (want de Grondwet verbiedt de *lotelingen bij de militie* buiten Europa te zenden) zou men de toevlugt dienen te nemen tot het opkweeken van jongere lieden, van *pupillen-soldaten* van den leeftijd van b. v. 15 of 14 jaren af. Dat individuen van dien leeftijd onder goede opleiding uitstekende soldaten zouden worden, zal wel geen tegenspraak vinden. Evenmin, denken wij, zou het twijfelachtig zijn of men er in voldoend aantal zou kunnen vinden. De ondervinding toch, bij de Marine opgedaan, stelt ons op beide punten volkomen gerust. Ook daar vond men voor eenige jaren groote zwarigheid om de manschap op volledige getalsterkte (6300 koppen) te houden. Men heeft toen jonge leerlingen-matrozen aangenomen en met zeer gunstig gevolg; de kweekelingen hebben zich gevormd tot voortreffelijke zeelieden. Bij de aanbieding der jongste begrooting voor het Departement van Marine, verklaarde de Minister dan ook in de Memorie van Toelichting: dat er onder het personeel der zeemagt *bijna geen* vreemdelingen meer worden aangetroffen; dat de opleidingen voor kanonniers enz. geheel aan het doel beantwoorden; dat het personeel tot boven de gewone sterkte geklommen is en er bij herhaling is voorgeschreven geen andere dan in alle opzigten geschikte sujetten aan te nemen of te reëngageren.

Waarom zou een dergelijke maatregel niet ook voor de landmagt in Indië gunstig werken, al brengt men ook de heerschende voorliefde voor de zeedienst in rekening?

(1) De heer VAN DIGGELEN in de zitting van 11 mei. Bijblad p. 664.

ENGELAND.

LONDEN 9 November.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Heden aanvaardt de nieuwe Lord Maire zijne gewigtige betrekking en ontslaat daardoor zijn voorganger van hoogst vermoeijende werkzaamheden en van eene buitengemeen groote verantwoordelijkheid. De eer en het gezag aan deze betrekking verbonden worden door den Engelschman zeer hoog geschat en teregt mag de uitverkorene zich verhoovaardigen gedurende een geheel jaar den veelbeteekenenden naam van Lord Maire te dragen. Die eerepost is evenwel nog al vrij kostbaar, daar men berekent dat hij, behalve zijne bezoldiging, die ruim £ 7000 beloopt, nog daarenboven £ 4000 gedurende dat jaar moet verteren. De eerzucht laat zich echter door geldelijke opofferingen niet afschrikken. Ik geloof echter niet dat men in uw Land tot dien prijs veel liefhebbers zou vinden.

De optogt, die heden de inhuldiging van den Lord Maire vergezelt, is bijzonder luisterrijk en smaakvoller dan andere jaren. Door de welwillendheid van een hôtelhouder aan het Strand ben ik in de gelegenheid dien optogt op mijn gemak en behoorlijk te zien voorbij trekken. Het weder is toevallig buitengemeen gunstig en duizende nieuwsgierigen verdringen elkander, ten einde een goed plaatsje te vinden, alwaar zij den Maire en zijn stoet ongehinderd kunnen zien voorbij trekken. Volgens het programma zou de processie zich ten half twaalf ure van Guildhall naar Westminster begeven. Ik merk evenwel dat het nu reeds twee ure is alvorens zij langs het hôtel passeert waar ik mij bevind. Er blijft mij dus weinig tijd over om u eenige details daaromtrent te schrijven. Behalve de menigvuldige banieren, vlaggen en het met zes paarden bespannen rijtuig van den Lord Maire, die gewoonlijk het voornaamste sieraad van den optogt uitmaken, zie ik verscheidene compagnien vrijwilligers met hunne respective muziekkorpsen. Hunne militaire houding laat nog veel te wenschen over; zij hebben meer het uiterlijk van uwe blaauwjassen dan van soldaten. Eene compagnie is, naar ik zie, bijna geheel zamengesteld uit knapen van ongeveer 12 tot 15 jaar.

In de kamer, waar ik thans dezen brief u schrijf, bevindt zich een heer, die mij door den eigenaar van het hôtel als Prins Gortschakoff wordt aangewezen. Hij is eerst gisteren avond hier aangekomen en naar men mij verzekert met geen speciaal doel. Hij schijnt zich bijzonder in het gezigt van de vertegenwoordigers der verschillende gilden te verlustigen, die (vooral het visschers gilde) een zeer vreemdsoortig schouwspel opleveren. Het is alles even burlesk en bijzonder geschikt om de lachlust op te wekken. De Ministers, regters en verschillende leden van het Parlement vergezellen den optogt. Vreemde ambassadeurs zijn er evenwel, voor zoover ik kan nagaan, niet bij tegenwoordig.

De graaf de Persigny, die eene bijzondere uitnoodiging van lord John Russell heeft ontvangen, zal waarschijnlijk op het banket van heden avond tegenwoordig zijn. Of de afgezanten der overige Mogendheden van besluit veranderd zijn, is mij nog niet bekend. Volgens sommige inlichtingen, die ik evenwel niet onvoorwaardelijk durf vertrouwen, zouden er werkelijk door sommigen hunner buitengewone bevelen zijn ontvangen om zich niet aan het banket te onttrekken. Ik zal trachten u dienaangaande eenige nadere mededeelingen te zenden.

De Prins van Wallis bereikt heden zijn 19de jaar; ter zijner eere zal heden in het Hyde Park eene parade worden gehouden. Men verdiept zich in allerlei gissingen omtrent de oorzaak die zijne aankomst alhier zoolang vertraagt; men verwachtte hem reeds sedert den 31 october.

Volgens de Globe heeft de heer Charles Tharburn, koopman te Alexandria, de betrekking aanvaard van directeur der bank van Egypte, in plaats van den heer Pasquali die onlangs heeft bedankt.

De heer Klotz Rowsley, de ontwerper van het vrijwilligers uitstapje naar Parijs, is sedert eenige dagen de zondebok onzer dagbladen. Hij wordt onmeêdoogend aangevallen en beschuldigd door de uitgevers van den Morning Chronicle te zijn omgekocht om dat bespottelijke plan in de wereld te roepen. Ik durf u veilig verzekeren dat van het geheele uitstapje niets komt. De Morning Chronicle moge zich ergeren zooveel hij wil, de bevelhebbers onzer vrijwilligers zijn geenszins gezind hunne manschappen aan de spotlust van het Fransche volk bloot te stellen. Daarbij zou het hoogst ongerijmd zijn dat mannen, die uit wantrouwen tegen Napoleon de wapenen hebben opgevat, hem nu een bezoek zouden gaan brengen om een bewijs te geven van vriendschap en goede verstandhouding.

Prins Bélosselskey is hier van Parijs gearriveerd.

In militaire kringen wordt verzekerd dat de Fransche Regering eene medaille zal doen slaan voor den Chineschen veldtogt, gelijk aan die ter herinnering aan den oorlog in de Krim en Italië.

De heer Cobden zal, volgens den Manchester Examiner, na afloop zijner werkzaamheden te Parijs, zich naar het zuiden van Frankrijk of naar Egypte begeven, ter verbetering zijner gezondheid, die in den laatsten tijd aanmerkelijk heeft geleden.

PS. Prins Alfred is heden morgen, aan boord van de stoomboot Euryalus, van de Kaap de Goede Hoop te Plymouth aangekomen. Hij geniet eene goede gezondheid en is vergezeld van den majoor Cowell en kapitein Tarleton. Hij werd verwelkomd door den haven-admiraal sir Houston Stewart en eenige andere autoriteiten. Z. K. H. is met een expres-trein naar Windsor vertrokken.

— De Prins van Wallis is heden zijn twintigste jaar ingetreden. Hij werd den 9 november 1841 in het paleis van Buckingham geboren en bij patentbrieven van 4 december deszelfden jaars tot Prins van Wallis en Graaf van Chester benoemd.

— Met leedwezen verneemt dat de gezondheidstoestand der Hertogin Weduwe van Kent, moeder der Koningin, haar verhinderen zal het voorgenomen bezoek te Brighton te brengen.

— Het ministerieel dagblad de Globe behelst de volgende mededeeling: „Eene zinsnede in een onzer weekbladen, waarvan wij gezwegen zouden hebben indien zij niet door de meeste dagbladen van het Vasteland ware overgenomen, zeide dat het Corps Diplomatiek, na rijp beraad, naar aanleiding der depêche van lord J. Russell aan sir J. Hudson, besloten had zich van deelneming aan den maaltijd van den Lord Maire te onthouden. De ongerijmdheid van alle verband tusschen de in Guildhall aangeboden gastvrijheid en de betrekkingen tusschen de Europesche Kabinetten en de Regering van H. M. nog daargelaten, zal eene eenvoudige opmerking volstaan om die veronderstelling op hare waarde te doen schatten. Volgens de bepalingen der uitnoodiging moesten de antwoorden vóór den 22 october worden ingezonden en zijn dien ten gevolge gegeven. Daar de depêche den 3 november openbaar is gemaakt, vallen alle geruchten wegens die conclaves en overleggingen in duigen. Bovendien zal de aanwezigheid van verscheiden vertegenwoordigers van vreemde Hoven denkelijk de onjuistheid dier beweringen aantoonen." Deze tegenspraak is minstens vreemd van den kant der Globe, in den vorm waarin zij gegeven wordt, naardien het gerucht waarop zij doelt het eerst verspreid is door de Observer, een erkend ministerieel orgaan, en in de tweede plaats door de Globe zelf, vóór dat eenig ander Londensch dagblad er de minste toespeling op gemaakt heeft.

— Alhier heeft zich eene invloedrijke commissie gevormd, met het doel om tegen het volgend jaar afgevaardigden uit de voornaamste Orpheonisten-vereenigingen van Frankrijk herwaarts te noodigen, ten einde, in vereeniging met afgevaardigden uit de voornaamste Engelsche zanggenootschappen, een muziekfeest te geven, en ook langs dien weg eene hartelijker verstandhouding tusschen twee Natien te bevorderen, die nu in een tijdvak van naauwere handelsbetrekkingen zijn ingetreden.

— Het gedeelte der Kanaalvloot dat onder bevel van den contre-admiraal Stopford te Plymouth lag is naar Lissabon gestevend.

— Zelfs de conservatieve Morning Herald, die de Engelsche staatkunde ten opzigte van Italië en de Sardinische staatkunde zoo dikwijls veroordeelde, schijnt nu in de zienswijze van lord J. Russell te deelen, althans een hoofdartikel van dat Derbystisch blad over Napels eindigt met deze woorden: „Frans II moge naauwelijks lang genoeg geregeerd hebben om den haat zijner onderdanen te verdienen, men moge medelijden met hem en zijne arme jeugdige vrouw gevoelen, die nu in hun laatste toevlugtsoord Gaëta ingesloten zijn en weldra geen Koning en Koningin meer wezen zullen; zij zijn toch door de eenstemmige verklaring van hun Volk afgezet. Indien men de feilen van Frans II al vergeven kan, die van Ferdinand zijn gewis niet uit te delgen, en de laatste der Bourbons boet voor de misdaden van zijnen stam."

— De Morning Post heeft van zijnen correspondent te Parijs de volgende depêche van 8 dezer ontvangen: „De ontbinding van het Pauselijk leger is stellig zeker. De Paus zal slechts eene eenvoudige lijfwacht, uit 2000 man bestaande, behouden."

— De Daily News laat het berigt wegens het te Cistera ontwapenen van 15,000 man Napelsche troepen, die, door de Sardiniërs nagezet, de wijk naar Terracina in den Pauselijken Staat genomen hadden, — welk berigt, uitsluitend door dat blad gegeven, noch dagteekening noch bron van oorsprong opgeeft, en derhalve waarschijnlijk eenigzins officieel is, — van eenige opmerkingen vergezeld gaan, die hierop nederkomen: De Koning van Napels heeft een verlies ondergaan dat hem, na de geleden nederlaag, van de helft zijns legers berooft. Eene week geleden werd de sterkte des Bourbonschen legers nog op tusschen de 40 en hoogstens 50,000 man geschat. De verliezen, door den val van Capua en den slag van 3 october geleden, kunnen op niet minder dan 15,000 man gesteld worden, zoodat Frans II in minder dan eene week 30,000 man verloren heeft. Wij weten wel dat hij die manschappen nog als beschikbaar voor de verdediging van Gaëta kan aanmerken, omdat het, bij ontstentenis eener blokkade, mogelijk zijn zou die weder in te schepen en over zee binnen die vesting terug te brengen, maar uit een praktisch oogpunt beschouwd zou die operatie weinig waarde hebben. De raadslieden des voormaligen Konings mogen zich afvragen waartoe zulks dienen zou. Indien Frans II contant geld bezit, zal hij zich daarvan voorzeker beter bedienen dan door het weg te werpen aan het terugvoeren van troepen die hem van geenerlei nut kunnen zijn. De ontknooping moet derhalve nu na op handen wezen.

FRANKRIJK.

PARIJS 9 November.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Nog steeds is er questie van het dagblad van Rome, van de depêche des heeren Grammont en van den generaal de Lamoricière. Men heeft den Constitutionnel een nieuw artikel over dit onuitputtelijk onderwerp toegezonden, ofschoon iedereen meende dat de zaak eigenlijk voor goed was uitgemaakt.

„Voorzeker, zegt de heer Grandguillot, behoeft de eer der Fransche politiek niet verdedigd te worden en het voegt niemand, ook onze tegenstanders niet, haar in een verkeerd daglicht te stellen en te belasteren. Maar daar men volhardt bij de verklaringen welke de generaal de Lamoricière in het officiële blad der Romeinsche Regering heeft doen opnemen; daar die verklaringen tot voorwendsel strekken voor déloyale aanvallen en schandelijke insinuatiën, komt het er op aan, eens voor al de ongerijmdheid dier uitleggingen te bewijzen, welke de kwade trouw elken morgen in het leven roept en die door de kwaadwilligheid iederen avond worden verspreid."

Daarna zegt de heer Grandguillot dat hij eerst de Romeinsche Regering en vervolgens den heer de Lamoricière onder handen zal nemen.

„Het Keizerlijke Frankrijk, zegt hij, zou zijn steun hebben toegezegd en dien niet verleend hebben; wij zouden verantwoordelijk zijn voor de nederlaag van Castelfidardo en voor de overgave van Ancona; wij, die het wereldlijk gezag des Pausen te Rome beschermen, wij zouden hem overal elders hebben overgeleverd."

Tegenover deze verwijten, welke de heer Grandguillot lasteringen noemt, stelt hij, naar zijn zeggen, zedelijke zoowel als stoffelijke bewijzen.

„Met deze bewijzen in de hand, zegt hij, mag men verzekeren dat *het niet waar is* dat de Pauselijke Regering ooit een enkel oogenblik zou gerekend hebben op den gewapenden bijstand van Frankrijk buiten de muren van Rome."

De zedelijke bewijzen zijn de vijandigheid en de antipathie welke altijd tusschen Frankrijk en de Pauselijke Regering hebben geheerscht. De materiële bewijzen zijn de beide navolgende depêches.

De eerste is gerigt aan den generaal de Lamoricière te Spoleto:

„*Rome* 10 *september* 1860.

„Ik heb volstrekt geen antwoord ontvangen op mijne herhaalde aanvraag om bevelen. Ik kan mij niet buiten Rome begeven.

„DE NOUE."

De tweede is den volgenden dag door mgr. de Mérôde aan den generaal de Lamoricière gezonden:

„Aan den opperbevelhebber te Spoleto.

Rome 11 *september*.

„Wij kunnen u niets meer zeggen dan u gisteren in den loop van den dag is medegedeeld. Ik ben heden avond zelf bij de Noue geweest, die mij de orders heeft getoond, waarbij zijne handeling wordt beperkt. Hij kan daarvan niet afwijken op eene verklaring, ons door den gezant van Frankrijk in algemeene termen gegeven. Mijn raad is nog altijd om zich niet te verdeelen.

„MÉRÔDE."

Ik kan mij niet weêrhouden hier eene opmerking te maken, die waarschijnlijk ook reeds bij u opgerezen is. De Constitutionnel zelf heeft mgr. de Mérôde zeer heftig verweten van het geheim der telegrafische depêches te hebben geschonden door de depêche mede te deelen welke de heer de Grammont aan den heer de Courcy had gezonden. Wij zouden wel eens willen weten of de heer de Mérôde den Constitutionnel heeft gemagtigd om deze depêche aan den heer de Lamoricière mede te deelen, dan wel of de Constitutionnel op zijne beurt het geheim der telegrafische mededeelingen schendt, voor hetwelk hij als verdediger was opgetreden. Maar laat ons verder gaan.

De heer Grandguillot behandelt den heer de Lamoricière vrij onbeleefd, en ik kan niet nalaten u deze tirade aan te halen, omdat de Constitutionnel slechts de weêrklank is van de vijandige gevoelens der Regering.

„Wij zijn van hen, die nooit de roemrijke diensten van den Afrikaanschen generaal vergeten hebben; gedurende langen tijd is de heer de Lamoricière voor ons een karakter geweest, voor hetwelk wij sympathie gevoelden. Maar boven onze bijzondere sympathiën gaat het onwraakbare belang der waarheid, en daar de heer de Lamoricière te Rome heeft toegelaten dat men van een dier ontelbare questiën van eigenliefde bijna eene nationale questie heeft gemaakt, zal hij ons wel vergunnen te Parijs deze internationale questie terug te brengen tot hetgeen zij werkelijk is: eene questie van persoonlijke eigenliefde.

„De heer de Lamoricière beklaagt zich, de heer de Lamoricière is ontroostbaar; hij had, zonder zich zelf in 't minst te kort te doen, kunnen erkennen dat het krijgsgeluk voor hem, even als voor zoo vele anderen, grillig was geworden; tegenover eene dergelijke bekentenis zouden wij ons eerbiedig gebogen en niets gezegd hebben. Maar de heer de Lamoricière heeft het heel anders aangepakt; hij wil onverwinnelijk blijven in de oogen der Europesche meening en aarzelt niet openlijk zijn vroeger vaderland te beschuldigen van de nederlagen welke hij heeft geleden in zijn aangenomen vaderland.

„Dat is te veel aanmatiging en te weinig geheugen.

„Ongetwijfeld is de positie van den opperbevelhebber der Pauselijke troepen eene van de moeijelijkste geweest, maar in den grond der zaak was de heer de Lamoricière volkomen vrij haar niet te aanvaarden. Hij wist of moest beter dan iemand weten dat hij in de Romeinsche Staten noch het vuur en de krijgstucht van onze Fransche regementen, noch de degelijkheid onzer oude Afrikaansche troepen zou vinden....... de rok maakt den zouaaf niet.

„Beproefde soldaten hebben den generaal ontbroken, dat is mogelijk. Wat den generaal zelf betreft, wij gevoelen al de onderscheiding welke zijn roem verdient en die door zijn ongeluk nog meer verpligtend is gemaakt. Maar hoe dapper de heer de Lamoricière geweest zij, hij zal ons wel willen vergunnen te zeggen, en wij zijn er zeker van dat hij onze meening zal deelen, dat een legerhoofd nooit onder eene vreemde vaan dat vertrouwen, dien blik, die geestdrift, die toovermagt kan terugvinden, welke onze generaals kenmerkt, wanneer zij onder de Fransche vaan dienen."

Dit alles zijn slechts beschuldigingen en de Constitutionnel is verre van te bewijzen dat de beruchte depêche, de oorzaak van al die beweging, niet echt is. En daarop komt alles aan.

De telegraaf meldt ons dat Koning Victor Emmanuel zijn intogt in Napels heeft gedaan met Garibaldi aan zijne zijde. Zij bevestigt ook het berigt gisteren door de Daily News medegedeeld, dat 20,000 man Napolitaansche troepen, met 4600 paarden en 36 stukken geschut op Pauselijk grondgebied zijn gekomen. De kardinaal Antonelli heeft geprotesteerd tegen deze schending der grenzen en de onmiddellijke ontwapening dier troepen bevolen. Deze ontwapening heeft dadelijk met goed overleg te Velletri plaats gehad, onder toezigt van den Franschen kommandant. De ontwapende soldaten zijn over verschillende provincien verdeeld en naar hunne bestemming overgebragt door Fransche officieren en op kosten der Pauselijke Regering.

De generaal de Lamoricière heeft Rome met een verlof van tien maanden verlaten.

De groote gebeurtenis van den dag is het banket van den Lord Maire te Londen, hetwelk heden avond moet plaats hebben. De baron von Brunow, gezant van Rusland, zal in naam van het Corps Diplomatiek antwoorden en men zegt dat ook de heer de Persigny er deel aan zal nemen. De beide redevoeringen zullen, naar men zegt, zeer vredelievend zijn. Er is heden avond sprake van een eigenhandigen brief, dien de Keizer aan den H. Vader zou gezonden hebben en waarin hij, na in warme bewoordingen te hebben gesproken van zijne liefde voor het hoofd der Katholieke Kerk, hem belooft van over zijn persoon steeds de beschermende hand van Frankrijk te zullen uitstrekken, niet slechts binnen de muren van Rome, maar overal waarheen hij wenschen mogt zich te begeven. Men verzekert mij dat deze toespeling op het vertrek van den Paus uit Rome in den brief des Keizers zeer duidelijk is.

Het hof van cassatie heeft het hooger beroep toegelaten van mej. Zoé Herbin, de vrouw van een zekeren B...., vrijgelaten misdadiger, tegen het vonnis van het hof van appèl, waarbij de vernietiging van het huwelijk is geweigerd.

Binnen eenige dagen zal de Kamer voor civiele zaken van het hof van cassatie de zaak in overweging nemen en de procureur-generaal Dupin zal daarbij het woord voeren.

De zaak van den heer Leymarie is heden voor geweest en veertien dagen uitgesteld.

PS. De mededeeling van de nota van den heer von Rechberg, betreffende de bijeenkomst van Warschau, heeft een zeer gunstigen indruk te Parijs gemaakt, juist om hare nietsbeduidendheid.

— De Moniteur deelt een groot aantal bevorderingen in het leger mede, als belooning der militairen welke zich gedurende de expeditie in China onderscheiden hebben. Onderanderen zijn de brigade-generaal Collineau tot divisie-generaal, en de kolonels Ouhalley, van het 102de regement infanterie, en von Bentzman, van het 10de regement rijdende artillerie, tot brigade-generaals benoemd.

Ter zelfder zake behelst het officieel blad bevorderingen en benoemingen in het Legioen van Eer, waaronder men opmerkt de bevordering der kolonels Ponget, van de linietroepen, Foullon Granchamp, van de artillerie, en G. Foley, Engelsch commissaris bij het Fransche hoofdkwartier, tot den rang van kommandeur.

— Volgens de laatste berigten uit Italië waren de Piemontesche troepen en artillerie den 4 en 5 november ontscheept te Mola di Gaëta. Het hoofdkwartier was op genoemde dagen overgebragt naar Lissy, een klein dorp links en op ongeveer 3 mijlen afstands van Trajetto gelegen. Den 5 in den namiddag was een Sardinisch fregat genaderd tot binnen de vuurlijn van het groote ronde fort dat aan de zuidzijde van het zeestrand en buiten den mond der haven van Gaëta is gebouwd. Het fregat, dat gekomen was om de positie te verkennen, heeft niet geschoten en geconstateerd dat het fort in goeden staat en wel gewapend was. De Napolitanen wierpen aan de linkerzijde daarvan schansen en andere tijdelijke verdedigingswerken op om den strategischen weg af te snijden, die evenwijdig met het strand loopt en om de Piemontezen tegen te houden, die van Mola uit op dit punt schenen te willen aanrukken.

— De Europesche commissie heeft den 30 october hare eerste zitting te Beyruth gehouden, onder het voorzitterschap van Fuad Pacha, buitengewoon commissaris der Turksche Regering. De hoofden der Drusen, die in den Libanon zijn gevat en door het opperste geregtshof tot vijf, tien en vijftien jaren gevangenisstraf zijn veroordeeld, als schuldig bevonden aan de misdaad van aanhitsing tot opstand, zijn aan boord gebragt van de stoomboot der Turksche marine Féthyé. Die hoofden zijn ten getale van 13. Zij zullen naar Konstantinopel worden gevoerd en hunne straf ondergaan in het kasteel der zeven torens.

DUITSCHLAND.

WEENEN *7 november.* — De Keizer vergezelt de Keizerin op hare reis naar Madeira tot Munchen en zal aldaar den Koning van Beijeren, die alsdan van zijne reis teruggekeerd zal zijn, ontmoeten.

— Nadat de Hongaarsche Hofkanselarij den 4 dezer hare werkzaamheden heeft aangevangen, hebben die van het ministerie van binnenlandsche zaken opgehouden, in hetwelk de Zevenbergsche aangelegenheden tot op het in werking treden der Zevenbergsche Hofkanselarij behandeld werden.

— Naar de jongste berigten uit Hongarije te oordeelen, strekt de openbare meening aldaar er meer en meer heen om het door de Regering aangebodene aan te nemen, natuurlijk onder voorbehoud van daardoor nog meer te erlangen.

— Eergisteren zijn de debatten in het proces van den heer Richter, den voormaligen eersten directeur van het credit mobilier, hier aangevangen. De acte van beschuldiging beslaat twaalf groote kolommen in druk. Hij wordt daarin aangeklaagd van bedrog, poging tot bedrog en omkooping van openbare beambten, misdrijven welke hem aan de straf van tien jaren zware gevangenis onderhevig maken.

— De Ost Deutsche Post maakt de volgende opmerking: „Eene waarlijk groote Mogendheid is alleen die welke schepen bezit. Stoom en schroeven hebben de betrekkingen in Europa geheel veranderd, en de zeemogendheden hebben een geheel ander overwigt erlangd dan in vroegere jaren. De trots dier groote landmogendheden welke op de herinnering dier tijden teren toen een veldslag in de vlakte alles besliste, verzet zich nog steeds tegen het erkennen van deze sedert lang tot waarheid geworden daadzaak. Eerst dan echter als men uit dezen historischen trots praktisch zal ontnuchterd zijn en de noodzakelijkheid der alliantie met de eene of andere zeemogendheid erkend zal hebben, is eene verbetering in het evenwigt van Europa te verwachten."

Per Telegraaf.

LONDEN 10 November.

De heer de Persigny heeft in zijne toespraak aan het banket van den Lord Maire gezegd, dat de Europesche Regeringen hare wijsheid aan den dag hebben gelegd door de opofferingen, welke zij ten behoeve van den algemeenen vrede hebben gedaan. Hij vroeg waartoe de algemeene angst en het algemeene wantrouwen diende. De belangen van Engeland en Frankrijk zijn één; beiden zullen gelijke voordeelen trekken van den vrede, gelijke nadeelen ondervinden van den oorlog. De Keizer wenscht den vrede met Engeland op hechten grond te vestigen.

Lord Palmerston verklaarde dat de vooruitzigten op het behoud van den vrede allezins bevredigend zijn; dat tusschen de Engelschen en Franschen in China de hartelijkste verstandhouding heerscht, en dat Keizer Napoleon door het handelsverdrag de vriendschap met Engeland hecht gevestigd heeft.

Lord John Russell gaf het vertrouwen te kennen dat het Parlement het vrijheidsbeginsel zou steunen en Engeland steeds sympathie zou koesteren voor verdrukte volken. De vooruitzigten op het behoud van den vrede achtte hij nooit zoo goed geweest als nu.

Tweede depêche.

Volgens den laatsten wekelijkschen staat der bank is het bedrag der in omloop zijnde bankbiljetten met £ 297,360 en dat van den voorraad edel metaal met £ 230,788 verminderd.

MARSEILLE 9 November.

Uit Napels wordt gemeld, dat het Engelsch eskader zich naar Gaëta zou begeven. In Capua hadden de Piemontezen een groot wapen-depôt gevonden. De 10,000 krijgsgevangenen waren naar Toskane gezonden om in dienst van Victor Emmanuel een kamp te vormen.

Uit Rome meldde men van den 6 dezer dat aan de officieren van het Pauselijk leger, die weder in vrijheid gesteld waren, door Sardinië de verpligting was opgelegd binnen twee maanden niet tegen hetzelve te strijden.

Graaf Pepoli heeft rondom de Romeinsche Campagna een tollinie ingesteld. De levensmiddelen namen in prijs toe.

WEENEN 9 November.

25 der voor Hongarije benoemde provinciale palatijns hebben hun ambt aanvaard. Een bevelschrift zal de voormalige advokaten in Hongarije weder herstellen.

TURIJN 9 November.

De heer de Montezemolo, die zich als gouverneur-generaal naar Sicilië begeven moet, maakt aanstalten voor zijn vertrek. De heer Lafarina is tot directeur van binnenlandsche zaken in Sicilië benoemd, de heer Cordova tot directeur van finantien, de heer Pisani tot directeur van de openbare werken, en pater Lanza tot directeur van openbaar onderwijs.

Berigten uit Umbrië deelen den uitslag der op de aanhechting betrekkelijke stemming mede. Er waren 123,000 kiezers ingeschreven, 97,040 hebben voor de aanhechting gestemd, 380 tegen en 205 stembriefjes zijn van onwaarde verklaard.

In de Marken heeft de stemming de volgende uitkomst opgeleverd: 133,000 stemmen voor, 1212 tegen de aanhechting en 260 briefjes van onwaarde.

(*Latere depêche.*)

Men verzekert dat het korps Koninklijk Napelsche troepen, hetwelk naar de Romeinsche Staten is uitgeweken, ontwapend en naar Napels gezonden worden zal.

Insgelijks verzekert men dat tusschen den generaal Fanti en den bevelhebber binnen Gaëta onderhandelingen tot overgaaf en ontruiming dier plaats zijn aangeknoopt.

TURIJN 10 November.

De Opinione berigt dat Garibaldi gisteren te Napels afscheid genomen heeft van Koning Victor Emmanuel, waarna hij zich onder de toejuichingen van den staf des Konings en van het geheele leger naar Caprera heeft begeven om zich daar als gewoon burger terug te trekken.

LONDEN 10 November.

KOLONIALE WAREN stil. — LIJNZAAD. Arch. 49/ a 50/. — HENNEP. St. Petersb. Rein £ 35; Riga dito £ 35.4/ a 36. — INDIGO. Bengal 7/9 a 8/6. — RAAPOLIE in loco 42/6 a 43/, voorjaar 43/ a 43/6. — TALK in loco 60/6, op levering 60/6. De markt was stil. In deze week werden afgel. 1395 en aangev. 5397 v. — TIN. Banca 131/. — IJZER. Schotsch 52/9.

LIVERPOOL 10 November.

KATOEN. Heden werden afgedaan 12,000 b. De markt was vast.

BERLIJN 10 November.

ROGGE 51¾, per Dec./Jan. 51⅝ th. — RAAPOLIE 11¾, per Dec./Jan. 11⅞ th.

HAMBURG 10 November.

OLIE onveranderd.

MADRID 9 November.

Spanje 1¾ pc. 41.50; dito 3 pc. 49.60.

PARIJS 10 November.

Frankrijk 3 pc. 70.20; dito 4½ pc. 95.75; Cred. Mob. 775. Spanje 1¾ pc. 39¾; dito binnenl. 3 pc. 48⅞.

LONDEN 10 November.

De 3 pc. Geconsolideerden 93⅜. Rusland 4½ pc. 94½. Spanje 3 pc. 49. Portugal 3 pc. 44⅞. Mexico 3 pc. 22⅛. Holland 4 pc. 99⅝; dito 2½ pc. 64¾.

WEENEN 10 November.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 65.50; dito Nationale 5 pc. 76.50. Wissel Londen *f* 134.

FRANKFORT 10 November.

Oostenr. Metalliek 5 pc. 48⅞; dito Nation. 5 pc. 55¼. Spanje 1¾ pc. 39; dito 3 pc. 46½.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 10 November.

Ter jongste algemeene vergadering der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst zijn aan twee ingekomen antwoorden op de prijsvraag: eene fantasie voor orgel, onderscheidingen toegekend; en wel aan eene dier fantasien eervolle, aan de andere hoogst eervolle melding, benevens ondersteuning der uitgave. Wij vernemen thans dat zich als componist der eerstgenoemde heeft bekend gemaakt de heer J. B. H. Bremer te Rotterdam en van laatstgenoemde de heer J. Worp te Groningen.

Eenigen tijd geleden vervoegde zich eene vrouw bij een winkelier te dezer stede om eene kleinigheid te koopen, een rijksdaalder in betaling gevende, met verzoek om bij het terug te krijgen geld twee enkele guldens te mogen ontvangen. De winkelier begeeft zich naar een achtervertrek om aan haar verlangen te voldoen, terwijl zijne vrouw zich onledig hield met de andere zich in den winkel bevindende koopers te helpen. Toen de man, terugkomende, de vraagster het geld overhandigde, zeide deze dat zij de rijksdaalder reeds aan zijne vrouw had overhandigd en vertrok. Iemand der aanwezigen vroeg of hij het stuk geld wel in ruil had ontvangen, waarop hij antwoordde dat zijne vrouw dit had, hetgeen weldra bleek het geval niet te zijn geweest. De bedriegster had zich in dien tijd reeds uit de voeten gemaakt.

Deze week had eene soortgelijke opligterij plaats, volgens uitduiding door dezelfde opligtster. Eene vrouw komt in een tabakswinkel en vraagt een cent snuif, om te beproeven daardoor hare onverdragelijke kiespijn te stillen. Zij had echter niet dan een rijksdaalder om te betalen. De winkelier bedient haar en geeft haar klein geld terug terwijl hij op den rijksdaalder wacht. De vrouw beweert dien reeds gegeven te hebben en toen de winkelier niet van zijn stuk te brengen was ijlt zij eensklaps de deur uit en weet zich in de een of andere der zich menigvuldig in deze straat bevindende gangen te verschuilen, zonder dat het gelukte haar te ontdekken.

Zie verder binnenlandsche berigten, enz. in het bij dit Nummer behoorend Bijvoegsel, hetwelk tevens bevat het verslag der zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zaturdag 10 *november, enz.*

Ingezonden Stukken.

In de Courant van heden levert zekere A een Stukje dat mij niet bevalt, omdat het waarschijnlijk aan anderen ook niet bevallen zal; — ik hoop dat mij de aanmerkingen die daarop te maken zijn ten goede zullen gehouden worden:

1°, zie ik in den eersten regel het woord „vele" als drukfeil aan, moetende het woord „Gele" stellig daarvoor gelezen worden; dat een Zetter of Drukker de soort of kleur van Steen niet weet is hem niet euvel te duiden, doch dat een deskundige de deugd van de eene met die van de andere soort Steen niet weet te vergelijken is minder goed.

2°, geef ik A den welmeenenden raad om in het vervolg met schrijven wat vlugger te zijn, want eer dat zijn stukje ter perse ging was de vogel aan de zijde van het O. Hoofd reeds gevlogen; de gele Steentjes werden van daar gisteren ten 3 ure (bij den dag) met praam en kar (gedeeltelijk oostwaarts) weggevoerd, en zal het wel altijd een diep geheim blijven hoeveel pct. gave er bij waren, en zelfs al was er maar de helft breuk doet dit niets ter zake, want wij betalen toch onderling even zoo goed de stukken als de heele.

3°, het door hem gebezigde woord „ontbinding" is in dezen zin beneden alle kritiek; het gezegde past zeer goed op organische stoffen, maar niet op steen, die kan zich zelven niet ontbinden, maar kan wel vergruisd worden, en dat is het ware woord.

4°, A vermeent dat dit reeds ll. Zaturdag met de bedekking het geval was en dit is onverklaarbaar, want Dingsdag daarop, des middags ten 2 ure, kwam er met behulp van 4 man een beladen handwagen op de Koningsbrug aanrijden en, zoo wat halverweg op den draai zijnde, smoorde die in een hoop duintras, en terwijl de manschappen onder het aanheffen van loftiederen over het gemak dat die schoone Brug aanbood spraken, deed een voorbijganger de onnoozele vraag of er onder de wielen van die gezonken wagen „nu nog straat was" op welke vraag niemand der daar aanwezigen kon antwoorden, want er was geen eene zandbaas in den omtrek.

10 *November* 1860. B.

Het oproer onder de Zwitsers te Samarang.

Wat zoude eigenlijk de ware reden zijn van het in augustus jl. te *Samarang* onder de Zwitsersche soldaten losgebarsten oproer?

Welke de aanleidende oorzaak van dien in bloed gesmoorden opstand onder die vreemde soldaten?

Deze vragen zijn in den laatsten tijd door velen gedaan, en iedereen gaf, naar zijne wijze van zien, zich zelven een antwoord daarop.

Een ieder wilde over deze *question brulante* medespreken, een ieder meende de redenen van dien opstand te kennen. En toch kunnen deze vragen slechts door hen voldoende beantwoord worden, die bekend zijn met de geaardheid van den Zwitser, zijne natuur, levenswijze, inborst en karakter en niet onbekend zijn met de behandeling van den soldaat in Indië.

Ik zoude denken, dat de soldaat, die in het Peru van Nederland, onze bezittingen, onze broeders verdedigt, aanspraak heeft op eene goede behandeling. En ontvangt hij die? Ik durf deze vraag niet beslissen. Alleenlijk *weet* ik, dat men in O. I. liever *bedelaar* is, dan *soldaat*. En dit zoo zijnde, waarvan ik overtuigd ben, dan moet men daaruit opmaken dat onze troepen, die, voor een groot gedeelte, onze landgenooten zijn, en in allen gevalle (het meerendeel moge dan ook *vreemden* zijn), onze bezittingen, onzen rijkdom met hun bloed verdedigen, niet zoo bijzonder kunnen roemen op eene goede behandeling. En hiervan is men in O. I. overtuigd, getuige de particuliere tijdingen, die nu per overland-mail zijn ontvangen en allen uit een mond de waarheid hiervan getuigen; getuige het Bataviaasch Handelsblad, waarin onder den titel van „*de Europeesche soldaat in Indië*" een betoog wordt geleverd, volgens hetwelk in de slechte en vernederende behandeling, welke de Nederlandsch Indische soldaat ondergaat, gevoegd bij de afzondering, waarin hij zoowel door de officieren, die uit de hoogte op hem nederzien, als door de burgers gehouden wordt, de te geringe soldij, de slechte en dure ververschingen in de cantine, waardoor hij genoodzaakt wordt jenever en arak te drinken, daar bier en wijn te duur zijn; de slechte en ondoelmatige huisvesting in de kazernes, het gebrek aan geschikte uitspanning, het gemis van godsdienstig onderwijs, het niet opwekken van zijn eergevoel, enz., de voorname oorzaken van het voorgevallene moeten gezocht worden. Getuige eindelijk al de uit Indië terugkeerende militairen, die hier als bij ondervinding van kunnen spreken.

En wanneer men nu den Zwitser kent, dat is, wanneer men bekend is met zijn natuur, karakter, inborst en levenswijze, en men hoort en leest hoe hij in onze Oost-Indische bezittingen behandeld wordt, dan moet het nog verwondering baren, dat niet reeds eerder een oproer onder hen is ontstaan, want de Zwitser wil, dat men hem regtvaardig en niet vernederend behandele, berispe en straffe; straft men hem *regtvaardig*, dan zal hij, hoe zwaar de hem opgelegde straf ook moge zijn, die met tevredenheid ondergaan, als overtuigd dat hij straf verdiend heeft. Doch straft men hem *onregtvaardig*, al is het maar eens, dan ontstaat een onuitwischbare wrok en haat jegens dengenen, die hem straft.

Gewoon *bier* en *landwijn* te drinken en zich daarin nimmer te buiten gaande, bevindt hij zich daar wèl bij; is hij nu gedwongen jenever of arak te drinken, omdat bier en wijn te duur zijn voor hem, dan zullen de nadeelige gevolgen, die uit dergelijke ligchaam en ziel verpestende dranken noodwendig voortvloeijen, zich vooral bij hem openbaren, als zijnde aan die dranken niet gewoon; en dat onmatig gebruik daarvan allernadeeligst op zijn anders goed karakter en humeur werkt, zal naauwelijks behoeven gezegd te worden.

Dat het bovengenoemde zeer voorname oorzaken zijn van den plaats gehad hebbenden opstand, is niet te betwijfelen, doch in dat alles kan ik nog niet de *hoofdoorzaak* vinden. Want ware dat zoo, dan vraag ik, waarom is dan niet veel eerder een oproer onder die vreemde militairen uitgebroken? De behandeling van den soldaat, zijne dure levenswijze enz. zullen toch wel van vroeger dateren dan dit jaar. Hij zal toch wel in den laatsten tijd niet *slechter* behandeld zijn geworden dan weleer; waarom dan niet *vroeger* een opstand losgebarsten?

Er zijn van buiten af komende omstandigheden die eigenlijk de *ware oorzaak*, de *hoofdoorzaak* zijn van dit oproer. In 1859 namelijk heeft de Zwitsersche Bondsraad een besluit genomen (en wel naar aanleiding van het in Perugia met de Zwitsersche soldaten in Pauselijke dienst voorgevallene), waarbij den Zwitsers verboden werd, om afzonderlijke regementen in andere Staten te formeren, en hun ontnomen werd de Zwitsersche standaard; echter werd hun vrijheid gelaten, om als soldaat in vreemde Landen dienst te nemen. Dien ten gevolge moesten de vijf Zwitsersche regementen in Napelsche dienst ontbonden worden; *regtens* waren zij reeds ontbonden door het besluit van den Bondsraad; de Napelsche Regering had er groot belang bij dat dit besluit niet onder hare Zwitsersche troepen bekend werd, daar zij wel vooruit zag, dat, bij eene eventuële *feitelijke* ontbinding harer vijf Zwitsersche regementen, velen zich niet weder in hare dienst zouden laten reëngageren; ten einde de noodlottige gevolgen daarvan te voorkomen, nam zij alle geoorloofde en ongeoorloofde middelen haar ten dienste staande te baat, ten einde hare troepen van dat besluit van den Bondsraad geheel en al onkundig te laten; daartoe werkten zelfs de officieren mede bij die vijf regementen dienende. Doch, het was vooruit te zien, slechts korten tijd kon zij dit gevaarvolle spel spelen; het besluit van den Zwitserschen Bondsraad werd algemeen onder de Zwitsersche troepen bekend, tegelijk zagen zij hoe zij door hunne officieren om den tuin geleid waren, en van daar opstand tegen hunne chefs, die zij dwongen hunne regementen te doen ontbinden. Doch deze treurig behaalde victorie en zegepraal door de Zwitsers op hunne chefs zoude, het was vooruit te zien, treurige gevolgen hebben voor Nederland. Want vele van die Zwitsers, uit Napelsche dienst alsnu ontslagen, lieten zich engageren voor onze koloniale dienst, vertrokken naar Indië, na een zeer kort verblijf in Harderwijk, en kwamen op de plaats hunner bestemming aan met revolutionaire idées. Eenmaal op hunne officieren reeds getriomfeerd hebbende, hoopten zij wanneer de dienst hun in Indië niet beviel hetzelfde spel aldaar met even goed gevolg te zullen spelen, als in Napels. Doch, dit is hun, God dank, niet gelukt, want wat zouden de gevolgen geweest zijn, wanneer de door hen beraamde opstand wel geslaagd was? De revolutionaire geest, uit Napels medegenomen en in Indië overgebragt, alwaar hij meerder voedsel ontving wegens de behandeling die de soldaat aldaar ondervindt, is mijns inziens de voornaamste oorzaak van het in Samarang voorgevallene.

En wat zijn nu de gevolgen van dat alles? Dat de werving voor Duitschers en Zwitsers gesloten is; waar van daan moeten wij nu onze soldaten voor O. I. krijgen? Ik weet het niet. Zeker niet uit Noorwegen, Zweden of Denemarken. Die zeevarende volkeren hebben hunne eigene Landskinderen wel zelf noodig; van hen zal niet één zich misschien immer voor onze koloniale dienst engageren. De Franschen hebben het veel beter in hun eigen Land als soldaat, en zullen derhalve zoo min mogelijk zich voor onze koloniale dienst laten aanwerven, en de Engelschen worden om redenen van politieken aard uit onze dienst geweerd. Wat dus dan te doen, om een jaarlijksch contingent van 1200 man voor O. I. te leveren? Ik weet het niet; wil men geen Zwitsers en Duitschers meer voor onze dienst aannemen, ons kleine Nederland heeft zijne zonen te lief, dan dat men hen naar O. I. als soldaat doet vertrekken. Daartoe gaat men niet eerder over dan in den hoogsten nood, ja alleenlijk dan, wanneer alle vooruitzigten om in Nederland den kost te verdienen hopeloos gesloten zijn. Uit ambitie, uit ware vaderlandsliefde gaan er zeker zeer weinig tot dezen stap over; de ondervinding leert, dat het getal Nederlandsche vrijwilligers op verre na niet voldoende is om het jaarlijksch in O. I. benoodigde contingent te suppleren. Er zit derhalve niets anders op, dan de Grondwet te wijzigen, en op het voorbeeld van Engeland, Nederlandsche regementen, beurtelings naar Indië te zenden. Hiertoe zal men wel *moeten* komen, wil men de Koloniën voor Nederland behouden.

Harderwijk Mr. A. W. HOETH.
5 *November* 1860.

[Wij herinneren dat Ingezonden Stukken worden opgenomen, ofschoon wij ons niet met alle daarin geopperde denkbeelden kunnen vereenigen. RED.]

SELTZERWATER.

Het seltzerwater is niet meer, gelijk vroeger, een artikel van weelde; het wordt in alle huisgezinnen gebruikt, en de vervaardiging is te Parijs een belangrijke tak van nijverheid geworden.

Gazhoudende dranken streelen niet slechts den smaak door hunne frischheid en het prikkelende van het koolzuur, maar zij geven toon aan de maag, wekken den eetlust op en bevorderen de spijsvertering.

Dr. Bouchardat, hoogleeraar te Parijs, beveelt in zijne *Formulaire* bijzonder het gebruik van seltzerwater en soortgelijke aan. „Zij oefenen een eigenaardigen invloed op de maag uit," zegt hij, „die zij versterken zonder haar te prikkelen, en waarvan zij de krampachtige aandoeningen doet bedaren. Zij zijn het uitnemendste middel om den dorst te stillen, en vooral nuttig bij verouderde darmontstekingen, maagpijnen, galachtige diarrhea, kramp-

htige brakingen, zenuwachtige aandoeningen enz." Daar men ze in groote hoeveelheden drinken kan, zijn zij ook zeer geschikt om het graveel te bestrijden. Het koolzuurhoudend water is eene even aangename als nuttige drank in eene menigte chronische aandoeningen der maag. Vele zieken kunnen geen anderen drank verdragen.

De geleerde Payen, professor aan het *Conservatoire des arts et métiers*, verzuimt nooit in zijne lessen over scheikunde, op de nijverheid toegepast, de goede eigenschappen des gazhoudende wateren, zoowel uit een geneeskundig als economisch oogpunt, te vermelden. Zij zijn vooral ook uitnemend geschikt om de scherpheid, de strengheid van jonge wijnen te verbeteren en weg te nemen. De heer Payen beveelt het seltzerwater dan ook bijzonder daarvoor aan, en doet in zijnen populairen cursus evenzeer de waarde er van als drank en als zeer productieve tak van nijverheid uitkomen. En inderdaad de fabriecatie van seltzerwater, hoe uitgebreid ook reeds, is op verre na nog niet genoeg ontwikkeld om aan de behoefte der consumptie te voldoen.

De eerste fabriekanten van kunst-seltzerwater deden wel koolzure soda en wijnsteenzuur, in poeder, in fleschen gewoon water, die vervolgens geschud werden, om alles goed dooreen te mengen en de vorming van het koolzuur te bespoedigen. Deze manier had veel tegen zich. Het grootste bezwaar was, dat men, met het aldus verkregde water, ook de poeders indronk, hetwelk nadeelig voor de gezondheid kon zijn.

Later bedacht men gazvormende toestellen, met behulp waarvan men zelf seltzerwater kan maken, maar deze manier leverde deels hetzelfde ongerief op, als de poeder in de fleschen; bovendien had de verbruiker al den last der vervaardiging, en de kwaliteit van het water was eenlijk nog alleen van zoodanigen aard, dat het slechts den naam, niet de ware eigenschappen van seltzerwater had.

Zal het kunst-mineraalwater zuiver en goedwerkend zijn, dan moet het van koolzuur verzadigd zijn, zonder vermenging met eenige chemische zelfstandigheden. De toestellen daarin uitgevonden, en die nog elken dag verbeterd worden, voldeden echter aanvankelijk niet dan gebrekkig aan het algemeen verbruik, dewijl zij slechts bij de apothekers voorhanden waren, die er een soort van monopolie van maakten. Zij produceerden weinig en verkochten zeer duur, in plaats van op groote schaal te fabriceeren en goedkoop te verkoopen. Eindelijk maakte een arrest van het hof te Parijs een einde aan het monopolie, dat deze ontkiemende tak van nijverheid belemmerde. Bij dat arrest werd uitgemaakt, dat het kunst-mineraalwater niet gelijk te stellen was met pharmaceutische preparaten, en dat iedereen, met eene eenvoudige vergunning der Regering, tot de vervaardiging volkomen bevoegtigd was.

Een aantal industriëlen, door den geest van concurrentie aangevuurd, legden zich onmiddellijk op de exploitatie van dezen nieuwen tak van nijverheid toe. De gebruikte toestellen echter lieten langen tijd veel te wenschen over. Thans is eindelijk de fabricatie van kunst mineraalwater door de laatst uitgevonden verbeteringen op de hoogte der andere takken van nijverheid onzer dagen gebragt. Men heeft thans geperfectionneerde toestellen die doorwerken, het koolzuur-gaz twee- a driemalen zuiveren eer het water er mede verzadigd wordt, en door dezen zuiveren smaak en gehalte pikanter, aangenamer en beter maken. Leverden vroegere toestellen gevaar voor ontploffing, verlies van gaz, of andere inconveniëntien, al die bezwaren zijn thans overwonnen.

Met de nieuwe machines door de firma Hermann, Lachapelle en Glorer, ingenieurs, *rue du Faubourg Poissonnière* 144 te Parijs vervaardigd, kan men groote quantiteiten maken, en in weinig tijd honderden siphons en fleschen vullen, zonder het minste oponthoud in het werken der toestellen.

De verbeteringen door genoemde heeren in de werktuigen gemaakt zijn even voordeelig voor de fabriekanten als voor de verbruikers. Met een toestel van Hermann, Lachapelle en Glorer, kan een eenvoudig werkman, met een gering kapitaal, een laboratorium inrigten, op voordeelige wijze fabriceren, en terwijl hij zelf ruime vruchten van zijn arbeid zal genieten, het publiek een uitmuntend product van eerste kwaliteit leveren.

(*La Patrie.*) L. NOIR.

DU BARRY'S wèlsmakend Herstellings-Voedsel Revalenta Arabica, geeft weder volmaakte spijsvertering, sterke zenuwen, krachtige longen, gezonde lever, verfrisschenden slaap en geregelde functiën, zonder medicijnen, purgeren of groote kosten, aan de meest verstoorde of zwakste gestellen, door spoedig en krachtdadig te herstellen: slechte spijsvertering (dyspepsia), gewone hardlijvigheid, aanbeijen, leverziekte, winderigheid, diarrhaea, buikloop, zenuwachtigheid, gal, scharlaken- en andere koortsen, zeere keelen, zinkings, koude, griep, kinkhoest, dypthéria, mazelen, windpokken, kinderpokken, suizingen in het hoofd en de ooren, rhumatiek, jicht, onreinheden, uitslag, hystérie, neusbloedingen, gevoeligheid, slapeloosheid, zuur, hartklopping, hartpijn, hoofdpijn, zwakheid, waterzucht, moedeloosheid, kramp, jicht, misselijkheid en ziekelijkheid, vallende ziekten, stuipen, hoest, aamborstigheid, heeschheid, tering, scrofuleuze uitslag, benauwdheid op de borst, pijn in de maagkuil en tusschen de schouders etc., krachteloosheid of wegzinking van krachten, bij ouderen en jeugdigen.

Vermijd pillen en medicijnen; zij verergeren en doen ongesteldheden onveranderlijk voortduren; hunne last, teleurstelling en kostbaarheid kan verhoed worden, en alle doctors en apothekers-rekeningen kunnen worden vermeden door het gebruik van Du Barry's voedsel, dat, voor weinige stuivers per dag, 50 malen de kosten van drankjes, olie en andere geneesmiddelen uithaalt.

Certificaat n.° 36,418. Wij vinden het 't zekerste geneesmiddel. *Andrew Ure*, M. D. F. R. S.; Dr. *Harvey;* Dr. *Wurzer*, Dr. *Shorland;* Dr. *Campbell*.

Wij deelen eenige weinige van vele duizende genezingen mede:

Genezing n.° 1771. Lord *Stuart van Decies*, van veeljarige slechte spijsverteering. Genezing n.° 49,832. Mej. *Maria Joly*, van Lynn, *Norfolk*, van 50 jaren onbeschrijfelijke smart van slechte spijsvertering, zenuwachtigheid, benaauwdheid, hoest, hardlijvigheid, winderigheid, kramp, misselijkheid en brakingen. Genezing n.° 47,121. Mej. *Elizabeth Jacobs*, van de hevigste zenuwachtigheid, slechte spijsvertering, zwaarmoedigheid en zenuwachtige inbeeldingen. Genezing n.° 54,816. De wel eerw. heer *James T. Campbell*, Fakenham, Norfolk, van slechte spijsvertering, en bederf van de lever. Genezing n.° 46,260. *James Roberts*, te Frimley, Surrey, van dertigjarige ziekelijkheid der longen, bloedspuwen, ontstelde lever, gedeeltelijke doofheid.

In pakjes, met volledige voorschriften voorzien, 1 ℔ *f* 2, 2 ℔ *f* 3.50, 5 ℔ *f* 8, 12 ℔ *f* 16. Barry du Barry en Co., 77, Regent Street, Londen; het Verkoophuis T. van Windheim en Co., Amsterdam, en in de bekende Depôts van het Verkoophuis in de andere steden.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 10 November.

OVERLEDEN: M. J. Montauban van Swijndregt, wed. van N. Montauban van Swijndregt, 48 j. — P. Colon, jm., 52 j. — C. M. van den Akker, d., 2 j. — W. van den Berg, d., 3 j. — H. Siermans, d., 3 d. — J. G. Pragt, z., 2 j. — G. van Dalem van Herwaarden, man van A. Relijk, 33 j. — M. L. Haber, wedr. van K. M. Haague, 73 j. — H. H. J. van Das, d., 10 m. — E. Scheuierman, jd., 19 j. — H. van Delft, z., 14 d. — P. H. van der Werf, z., 1 j. — G. van Dorp, z., 1 j. — E. van den Berg, z., 3 j.

BEVALLEN: A. van Buuren geb. Rees, d. — A. Holtzapfel geb. van Es, z. — T. J. Middeldorp, geb. Zappey, d. — S. Rastie, geb. Bosman, z. — C. M. van Ginneken, geb. Roos, z. — M. van der Wens, geb. Moens, z. — A. van Geffen, geb. Hoefnagels, z.

ONDERTROUWD: S. van Kasteel, jm., 27 j., met T. E. Verboom, jd., 34 j. — P. van der Plak, jm., 36 j., met C. E. Venix, wed. J. L. Liberti, 45 j. — J. H. Verweijen, jm., 31 j., met J. Wevers, jd., 35 j. — H. J. Velders, wedr., 49 j., met C. van Dalen, wed. G. H. Goosen, 48 j. — C. J. Tabink, jm., 27 j., met A. Holterman, jd., 23 j. — C. van Schaardenburg, wedr., 37 j., met W. M. Boekhout, jd., 23 j. — H. F. P. Steenhorst, jm., 26 j., met J. H. Verduin, jd., 22 j. — A. P. Paulson, jm., 25 j., met T. Roed, jd., 22 j. — A. Kaufman, wedr., 59 j., met S. L. Graveur, jd., 56 j. — G. Timmermans, jm., 35 j., met J. Weteling, jd., 24 j. — H. J. Hoebink, wedr., 65 j., met G. Tilleman, jd., 26 j. — G. T. van Ommeren, jm., 31 j., met J. W. J. Tijpe, jd, 22 j. — J. Langenberg, jm., 22 j., met M. L. Stam, jd., 24 j. — A. Mom, jm., 24 j., met M. Oosterlee, jd., 24 j. — G. G. den Blijker, jm., 35 j., met H. van Sprinkhuyzen, jd., 26 j. — J. W. J. Heynen, jm., 22 j., met M. A. C. van Noort, jd., 22 j. — G. Litzau, jm., 28 j., met N. Kapteyn, jd., 25 j. — W. Beker, jm., 23 j., met M. T. B. Dolk, jd., 29 j. — F. Swarttouw, wedr., 52 j., met J. Ponsen, wed. J. W. G. P. de Wilde, 42 j. — A. Munster, jm., 30 j., met W. Stol, jd., 23 j.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA en SOURABAIJA, het snelzeilend gekoperd Nederl. Barkschip Krimpenerwaard, kapit. F. W. van Heyningen. Adres bij de Reeders Slingeland & Lehr, en bij de Cargadoors D. Burger & Zoon.

BATAVIA en SOERABAIJA, voor Passagiers, het Nederl. Barkschip Delft, kapit. L. van Geelkerken; voerende een geëxamineerden Scheepsdoctor en vertrekt in den loop der maand November. Adres bij de Reeders Bonke & Co. en de Cargadoors Wambersie & Zoon.

BATAVIA, voor Goederen en Passagiers, het Nederl. Barkschip Canton, kapit. H. J. Tweehuys. Adres bij Wambersie & Zoon.

BOSTON, het Nederl. Galjootschip Marinus en Geertruida, kapit. J. van der Tas; vertrekt begin November. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

BOSTON, het Nederl. Schoonerschip Sirene, kapit. J. Schroot; vertrekt met aanvang November. Adres bij Wambersie & Zoon.

BOSTON, het Ned. Brikschip Minerva, kapit. G. T. van Ommeren. Adres bij Wambersie & Zoon.

BOSTON, het Nederl. Brikschip Presto, kapit. F. F. Cremer. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

CHARLESTON, het Oldenburger Barkschip Fanny Kirchner, kapit. G. Abbes. Adres bij Wambersie & Zoon.

DUBLIN, het Nederl. Kofschip Sophia, kapit. A. Hanzen; vertrekt 10 November. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GENUA, het snelzeilend Nederl. Schoener-Galjootschip Martha Hendrika, kapit. W. van Wattum. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

GIBRALTAR, het Nederlandsch Schip Mina, kapitein M. Nieuwstraten. Adres bij Seeuwen & Co.

GUERNSEY en JERSEY, Eng. Schoener Admiral Windham, kapit. Chs. Allcock. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY en GUERNSEY, Eng. Schoener Seabird, kapit. C. Nuttall. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY, het Engelsch Kotterschip Marco, kapit. Fr. Richardson. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

LISSABON en MALTA, het Nederl. Schip Wilhelmina, kapit. A. Koster. Adres bij Seeuwen & Co.

MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES, het Nederlandsch gekoperd Schoenerschip Twee Cornelissen, kapit. B. A. Potjer. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES, het extra snelzeilend nieuw gezinkt Nederl. Brikschip Anna Catharina, kapit. R. Jansen. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

NEW-ORLEANS, het Amerik. Fregatschip Alexandrine, kapit. E. Titcomb. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-ORLEANS, het Amerik. Fregatschip India, kapit. J. P. Howatt. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip Cairo, kapit. D. C. Wooster. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Bremer Fregatschip Hermann, kapit. F. Kuhlmann. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Pruissisch Fregatschip Arnold Boninger, kapit. J. D. Hashage. Adres bij Wambersie & Zoon.

PASSAROEANG, het Nederl. Brikschip Karel August, kapit. A. Huizer. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer, alhier, en de Coningh & Co., te Amsterdam.

SOERABAIJA (direct), mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Barkschip Cheribon, kapitein W. J. Coers. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

STETTIN, het Pruissisch Schoenerschip Albert, kapitein J. J. Wiese. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

TRIEST, het Nederl. gezinkt snelzeilend Schoenerschip Zeven Sterren, kapitein Hulsinga. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

Te Vlaardingen:

GIBRALTAR en MALTA, het Nederl. Hoekerschip Oceaan, kapit. G. van Duffelen. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 10 Novemb.

	2 maanden.	Kort.
Londen...	11.62½	11.72½
d.° 3/m.	11.57½	—
Parijs ..	55⅞	55 13/16
d.° 3/m.	55⅝	—
Bordeaux.	55⅜	55 9/16
Genua..	45¾	—
Livorno..	45⅝	—
Napels ..	78	—
Petersb.	170	—
Hamburg.	35	35 3/16
d.° 3/m.	34 15/16	—
Antwerp.	—	1⅞
	6 weken.	**Kort.**
Frankfort	99¾	—
Augsburg	99¼	—
Weenen..	86½	—
Triest..	85⅞	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 10 Novemb.

	2 maanden		zigt.	
Londen..	11.62½	p	11.70	g
Parijs. .	55½	g	55⅝	p
Bordeaux.	55¼	g	—	g
d.° ½ m.	55½	g	—	g
Genua . .	45½	g	—	g
Livorno.	45⅝	g	—	g
Napels . .	77	g	—	g
Hamburg.	35 1/16	g	—	g
	3 maanden.		**Zigt.**	
Madrid. .	242	g	—	g
Cadix. .	241	g	—	g
Sevilië .	237	g	—	g
Bilbao .	238	g	—	g
Lissabon	41	g	—	g
Porto. .	41½	g	—	g
Petersb.	171	g	—	g
	6 weken.		**Zigt**	
Weenen . .	85½	g	—	g
Augsburg	99¼	g	—	g
Frankfort.	99¾	g	—	g
	Rotterdam		⅛.	

Beursberigten.

ROTTERDAM 10 November.

	1. k.	h. k.	gebl. k.
Spanje... Oblig., 1½ nu 3 "	39⅝		
Portugal.. Oblig. 1856/7/9. 3 "	43 1/16	43⅛	43 1/16
Rusland.. Obl. te Amst. 4½ "	89¾		
" Spoorw. Aand. 5 "	207	207¼	207¼
Oostenr... Oblig. Metall. 5 "	45¾	45 13/16	45 13/16
" dito Nat. Met. 5 "	52⅞	53⅛	53⅛
" Ad. fl 250 1854 *f*	202	202½	202½
Mexiko, Obligatien.... 3 "	20⅛		
Equador.. Obligatien... 1 "	12½		

De beurs verkeerde heden over het algemeen in vaste stemming, met tamelijk levendigen omzet in Oostenrijksche fondsen.

Het Commité der Effecten-handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris*.

Laatste prijzen ten *drie* ure: Oostenr., Oude Met., 5 pc., 45⅞, 45 15/16, 45 15/16; dito Nat., 5 pc., 53 3/16, 53¼, 53 3/16. Equad., 1 pc., 12½.

AMSTERDAM 10 November.

		1. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½ pCt.	63		
"	dito dito 3 "	75⅞		
"	dito dito 4 "	97⅜	97½	
"	Amort. Synd. 3½ "			
"	Hand. Maats. 4½ "	129⅞		
"	O.-I. Leening 4 "			
"	Holl. Sp. ..... 4½ "			
"	Rijnsp. ..... 4½ "			
"	M. van Weld. 4 "			
België, ..	Cert. *Rothsch.* 2½ "	52¾		
Frankrijk,	Certificaten .. 3 "			
Spanje...	Buitenlands.. 1½ "	39⅝		
"	dito 3 "	48 5/16	48⅜	
"	Binn. a *f* 6000 3 "	47⅜	47½	47 7/16
"	Amort. Schuld			
"	Bew. v. Coup.			
Portugal,	Obligatien... 3 pCt.	44½	44 9/16	
"	dito 1856/59. 3 "	43	43 1/16	
"	dito Uitgest..			
Rusland,	Ob. *Hope en C.* 5 "	101⅝		
"	dito 1828/29.. 5 "	101½	101⅝	
"	Cert. 1831/33 5 "	86	86¼	
"	d.° 1840..... 4 "	77½		
"	d.° *Stieglitz*.. 4 "	77⅜	77¼	
"	d.° d.° Nieuwe 5 "	88		
"	d.° d.° 1855 N. 5 "	96⅜	96½	
"	d.° te Lond. 4½ "			
"	d.° v. Assign.. 6 "	57¾		
"	Inschr. dito.. 6 "			
Polen,...	Aand. 1835... *f*			
"	Obligatien... 4 pCt.			
Pruissen,	Oblig. 1859.. 5 "	103⅜		
"	Aand. 1854 .. 3½ "			
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.* 5 "			
"	d.° dito 4 "	44½		
"	d.° Met. Oude 5 "	45 15/16	46½	46½
"	d.° N. te Ams. 5 "	67¼	67½	67⅜
"	d.° Nat. Met.. 5 "	53½	53 9/16	53⅜
"	d.° Metalliek. 2½ "	24¾	24 11/16	24 13/16
"	W. Ad. fl 250 4 "	201½		
Brazilië,	1824, £ 100 5 "			
Equador,	£ 100 ...... 1 "			
Venez.,..	Obligatien... 3 "			
"	Uitgestelde.. 1½ "			
Grenada,	Obligatien... 4 "	18 5/16		
"	Uitgestelde..	5 13/16		
Mexico,..	Obligatien... 3 "	20 7/16		
Illinois	.... 7 "	91¼		

Handel-Maatsch. op resc. 129⅞. Rusland, Certific. bij Hope, 1860, 4½ pc., 89⅝, 89¾; dito 1859, 3 pc., 61¾, dito Spoorweg Aand., 5 pc., 206½ 207½, 207. Weener Bank-Actien *f* 652. Brazilië, Geldl. 1860, 4½ pc., 84 13/16. Philad., bij Hope en Co., Lr. A, *f* 99. Louisiana, 5 pc., 102.

Beleening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 pc.

Binnenl. fondsen met weinig verandering; in buitenl. was de handel vrij levendig. Russ., Oostenr. en Spaansche gunstiger gestemd.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 63. Spanje, 1¾ pc., 39⅝; dito Binnenl., 3 pc., 47 7/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 46 3/16; dito Nat. 5 pc., 53½ a 53 9/16.

LONDEN 9 November.

3 pc. Cons. cont.	93⅜	a	93½	3 pc. Peru	73½	a	74½
id. id. op tijd..	93½	-	93⅝	4½ pc. id. Urib..	83½	-	84½
5 pc. Oostenrijk	75	-	78	id. te New-York	83	-	85
dito 1859	65	-	70	3 pc. Portugal..	44	-	46
4½ pc. België...	97	-	99	5 pc. Rusland .	105½	-	—
5 pc. Braz. 1824	97	-	99	4½ pc. idem....	94½	-	—
id. 1829/39	97	-	99	3 pc. idem....	68	z. coup.	
id. 4½ pc. 1852..	87	-	89	3 pc. Spanje ...	48¾	-	49¼
idem 1858	87	-	89	1½ pc. idem....	40	-	40½
6 pc. Buen-Ayr.	93	-	96	idem Amort....	23½	-	24½
6 pc. Chili	101	-	103	id. Cert. Coup..	6⅛	-	6⅝
3 pc. idem	72	-	74	5 pc. Sardinië..	85	-	86
5 pc. Denemark.	98	-	100	6 pc. Turkije...	70¾	-	71¼
3 pc. idem.....	80	-	82	idem Nieuwe...	57¼	-	57¾
2½ pc. Holland..	64½	-	65½	4 pc. idem.....	101¼	-	101¾
4 pc. idem.....	99	-	100	3 pc. Venezuela	22	-	23
Equador.......	12½	-	13½	idem Uitgest...	11½	-	12½
id. Land-warr.	—	-	—	Wissel Amst. krt.	11.14¼	a	14¾
2½ pc. Grenada..	15½	-	16½	idem 3 m.	11.16¾	-	17
id. Uitgestelde..	5¾	-	6¼	idem Rott. 3 m..	11.16¾	-	17
3 pc. Mexico...	22	-	22½	idem Parijs kort.	25.12½	-	17½
4½ pc. Peru....	94½	-	95½	idem 3 m.	25.35	-	40

Binnenl. fondsen vast maar stil. Buitenl. onveranderd met eenigen handel.

PARIJS 9 November.

Frankrijk 3 pc. a contant 70.10, 70; dito op ultimo 70.15, 70.20, 70.05. 70.15; dito 4½ pc. a cont. 95.75, 95.85, 95.60; dito op ultimo 95.95; dito Bank-Actien 2900. Crediet Mobilier 753.75, 755, 747.50, 751.25. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aandeelen 460. Napels 5 pc. 90. Spanje 1½ pc. 39¾; dito buitenl. 3 pc. Oude 49¼ en dito Nieuwe 48¾; dito binnenl. 3 pc. 48; dito Passive 23½. Oostenrijk 5 pc. 75½.

De 3 pcts. Fransche fondsen sloten heden 5 centimes hooger dan gisteren.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (O.Z.O.) *Aangekomen.*
nov. *Albatross* (st.), Hellevoetsluis (vertr. n. Liverpool)
Vertrokken.
Christian Agathon, Kjär, Dordrecht
Stad Dordrecht (st.), Londen

Hellevoet (NO) *Aang.*
nov. *Normanby* (st.), Hartlepool
Lord Raglan (st), Newc.
Scipio, Lovell, dito
Mary, Squibb, dito
Golden Grove, Lonsdale, Seaham
Claudine, Burkenshaw, Boness
Alarm, Vince, dito
Brothers Success, Hobart, Rochester
Sex Södskende, Jörgensen, Archangel
Oldambt, Kamminga, Libau
Echo, Mordey, Sunderl.
Margaretha, Kwint, Riga
Phoenix, Jackson, Leith
Emma, Spitalier, St. Brieux
Vertrokken.
Maasstroom (st.), Hamb.
Gazelle, Seagers, Shoreh.
Adm. Cator (s), Hartlep.
Twilight, Gates, New-York
Albatross (s), Brouwersh.
Therese (st.), Grangem.
Esterias, Pinhey, Plymouth
Aurora (st.), Londen
Hawk (st.), Hull

Brielle *Aangek.*
10 nov. *Killarney* (s), Goole
Adolph, Leiss, Riga
Vertrokken.
Rosa, Besford, Newcastle
Standard, Carr, dito
Alcyon, Moizan, St. Brieux
Ivanhoe (st.), Leith
Cologne (st.), Londen
Enchantress (st.), Hull
(O.—O. t. Z.)

Maassluis (O.)
10 nov. Niets gepasseerd.

Amsterdam *Vertr.*
9 nov. *Huydecoper*, Blok, Newcastle
10 *Willem van der Voort*, Carst, Cienfuegos

Texel (O.) *Aangek.*
8 nov. *Maria Reifina*, de Groot, Gothenburg
Sophia, v. Laten, Bergen
Jason, Schuring, Frederikstad
Harmonie, Kramer, dito
Gezina, v. Byssum, dito
9 *Diana* (st.), Londen
Emilie, Heikema, Hull
Cornelia Alida, Zwanenburg, St. Petersb.
Martin, Koop, Riga
Wilmina, Baas, Dantzig
Hermann, Nieboer, dito
Faedrenesminde, Thorsen, Christiania
Navigator, Kaas, Frederikstad
Drie Gezusters, Bart, d.°
Enigheden, Ferman, Drammen
Jolund, Falck, dito
Frederik Hendrik, Hoeksma, Osterrisoer
Eensgezindheid, de Jong, dito
Vertrokken.
9 *Magnet* (st.), Londen
Germania, Möller, Rostock
Ariadne, Niemann, dito
10 Z. M. schr.-sch. *Reteh*, de Kock, Batavia
Z. M. st. flott. vaartuig *Haarlemmermeer*, Koning, dito
Ondine (st.), Bordeaux
Lion (st.), Londen
Gr. v. Rechteren (s), Hull
Rembrandt (s), Koningsb.

Vlie *Aangekomen*
7 nov. *Vriendschap*, Sterenberg, Nerva
Nijverheid, Koops, Memel
Demuth, Oncken, Dantzig
Mercurius, de Boer, Frederikstad
Hillechina, Scherphuis, d.°
Annetta Cornelia, Ohlsen, dito
Elisabeth, Pietersen, Laurvig
Pieter, Oostervink, Osterrisoer
Neeltje, v. d. Zee, Oudsoen
Hillegonda Maria, v. d. Meulen, dito
Anje, Brouwer, Brevig
Enigheden, Olsen, Tvedestrand
8 *Maria*, Nagel, Dantzig
Vriendschap, Visser, dito
Trijntje, Visser, dito
Adolph Frederik, de Jong, Frederikstad
Meinkina, Oldenburger, dito
Thia, Pothuis, dito
Vrouw Helena, Kraan, Christiansand
Agatha, Riepma, Laurvig
Vrouw Martha, Ebes, Oudsoen

Vlissingen *Aangek.*
7 nov. *Wemeltje*, Kok Houwink, Namsos n. Amsterdam
8 *Harmonie*, Bakker, Arendsburg n. Schied.
Iduna, Möller, Riga n. Rotterdam
(alle drie als bijlegger)
—o—

Mauritius *Binneng.*
25 sept. *Condor*, Barbe, Samar. n. St. Nazaire
Vertrokken.
13 *Maria Johanna*, Geerling, Swan Rivier enz.

Malta *Aangekomen*
5 nov. *Courier*, v. Vliet, Amsterdam

Liverpool *Aangek.*
8 nov. *Mary*, Breithaupt, Rotterdam
In lading.
Margaretha Johanna, Verschuur, Batavia
Alida, Nagel, Galatz en Ibraïla

Plymouth *Aangek.*
8 nov. *Maria*, de Jong, Kroonstad

Southampton *Vertr.*
8 nov. *Neptunus*, Bakker, Cardiff

Reede van **Mullion**
Binnengeloopen.
6 nov. *Jehu*, Smith, Cephalonia n. Antw.

Newhaven *Vertr.*
7 nov. *Active*, Norton, Rott.

Gravesend *Aang.*
8 nov. *Hermina*, Kroon, Randers
Clipper Galjoot, Hazewinkel, Riga
9 *Jacobus Antonie*, Mellema, dito
Hoogezand, Vissenga, Groningen
Reina, Bakker, Groning.
Froukje, Faber, Stralsund

Ipswich *Aangek.*
8 nov. *Vier Gebroeders*, Woudstra, Gothenb.

Hull *Aangekomen*
8 nov. *Jonge Gerrit*, Hazewinkel, Gothenburg

Hartlepool *Vertr.*
8 nov. *Normanby*, Child, Rotterdam

Middlesbro' *Vertr.*
8 nov. *Zeemeeuw*, Ellis, Dordrecht

Sunderland *Vertr.*
7 nov. *Salisbury Harrison*, Hall, Amsterdam
Waters, Fenbow, Rott.

Shields *Aangekomen*
7 nov. *Pomona*, Wilson, Nieuwe Diep
Johannes, Voogd, Hamb.
Vertrokken.
8 *Nestor*, Rotterdam
Star, dito
Brandon, dito
Eendragt, Harlingen
Jane & Margaret, Schied.
Elizabeth, Dordrecht
Alma, Vlissingen

Newcastle *Uitgekl.*
8 nov. *Hendrik & Anna*, den Breems, Rott.
Davidsons, Wardle, dito
Sea Bird, Nuttall, dito
In lading.
George, Mulder, Sevilla
Vigilantia, Woldenga, Lissabon
..., Scholtens, Ancona

Greenock *Vertr.*
8 nov. *Sophie*, Martens, Macassar

Cuxhaven *Vertr.*
9 nov. *Caspar*, Gerdau, Maas

Stralsund *Vertr.*
5 nov. *Sophie*, Sörensen, Holland

Stockholm *Uitgekl.*
1 nov. *Egberdina Anna*, Schuring, Noordzee
In lading.
5 *Familietrouw*, Jonker, d.°

Dalaroe *Aangek.*
5 nov. *Medea* (st.), Amst. n. Stockholm

Christiania *Aangek.*
31 oct. *Cornelia Jantina*, Kwint, Riga

Fredriksvaern *Binn.*
30 oct. *Baron Sloet tot Oldhuis*, Knijpenga, Alkmaar n. Frederikst.
Christiane Sophie, Björnnes, N. Diep n. dito

Nevlunghavn *Binn.*
25 oct. *Hercules*, Thorsen, Frederikst. n. Amst.
27 *Alberdina*, Wilkens, Bremen n. Christiania

Kopenhagen *Aangek.*
8 nov. *Donna Johanna*, Borst, Dundee
Gepasseerd.
6 *Eersteling*, Coerkamp, St. Pet. n. Rott.
Lambertha, Karst, d.° n. d.°
Speculationen, Sundvick, Amst. n. Björneborg
7 *Dido*, van Wijk, St. Pet. n. Londen
Geertr. Jacoba, Potjer, Riga n. Kirkaldy
Eendragt, Kamminga, dito n. Leith
Laberdan, Fijn, Kroonst. n. Havre
Petronella Josephina, Visser, St. Petersb. n. Rotterdam

Elseneur *Gepass.*
6 nov. *Zeemeeuw*, Sikkema,
Adriana, Paap, beiden v. Oostzee
Jacoba Gezina, Reinders, St. Pet. n. Hull
7 *Sara*, Zeeman, Riga

Rendsburg *Aangek.*
6 nov. *Geziena*, Katerborg, Riga n. de Wezer
7 *Alida Folkerts*, Mooi, Dantzig n. Amst.
Albert von Panhuys, van der Ley, Riga n. Vegesack
—o—

Rotterdam 10 nov. Volgens berigt uit Gibraltar, waren van de stoomboot *Rhône*, kapit. W. J. Wilkens, 28 oct. van Rotterdam aldaar aangekomen, op die reis overboord geworpen van de op het dek geladene goederen, 55 balen tabak, 41 kisten kaas en 25 pakken huiden.

Calmar 8 nov. Het Ned. schip *Margiena Bentum*, kapit. Sap, is gisteren bij Borgholm aan den grond geraakt, doch weder vlot geworden; is zwaar lek en moet lossen.

Mauritius 6 oct. De schepen *Jan van Brakel*, kapit. Verhey, van Java n. Rotterdam, en *Louis Cézard*, van Bordeaux n. Batavia, beiden lek alhier binnen, lossen de lading.

Aden 20 oct. De Fransche bark *Aglae*, kapt. Blanchard, v. Cardiff n. Aden, is den 9 oct. op de kust van Arabië totaal verongelukt.
—o—

Gepraaid:
1 sept., op 39° ZB. en 22° OL., *Zeenymph*, Graadt van Roggen, v. Amsterdam naar Batavia.
—o—

9 november. De wind te **Falm.** en te **Deal** O.
—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
9 nov. *Petilla*, Mail, Lond.
Darien, Armstrong, Newcastle
Albert, Wiese, Stettin
—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 11 nov.: 1ste getijde 1 ure 45 min.; 2de get. 2 ure 9 min.; — 12 nov.: 1ste get. 2 ure 35 min.; 2de get. 2 ure 59 min.

Arnhem. Waterhoogte 9 nov. 1.70 el.

Keulen. Rijnhoogte 9 nov. 7 v. 9 d. Rijnl.

Cargalijsten.

Amsterdam.

WIJBURG, Burgemeister Berncard, Hoff. — 1 lading Kroondeelen, Gebr. Hoogland.

PETERSBURG, Cornelia Alida, Zwanenburg. — 1251 tsw. Lijnzaad, H. en D. Rahusen.

DANTZIG, Maria, Nagel. — 20 last Tarwe, M. Wolff; 9 last Tarwe, Order.

BERGEN, Sophia, van Laten, 908 waag Stokvisch, A. en E. Jurjans.

Advertentiën.

Voor de vele bewijzen van belangstelling, ons betoond ter gelegenheid van ons **Vijf en Twintigjarig Huwelijk**, betuigen wij, ook namens onze Kinderen, onzen hartelijken dank.

J. B. VAN EDE VAN DER PALS.
M. C. L. VAN EDE VAN DER PALS,
VAN HEEL.

Rotterdam 11 *November* 1860.

Voor de velen en hartelijke bewijzen van deelneming, ons bij het verlies van onzen geachten Vader betoond, betuigen wij bij dezen onzen welmeenenden dank.

W. THIJSEN.
J. H. THIJSEN,
LEYGRAAF.

Rotterdam
11 *November* 1860.

Heden overleed MARIA JACOBA MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT, Weduwe den Heer NICOLAAS MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT Fz., in den ouderdom van acht en veertig jaar, diep betreurd door hare Kinderen en verdere Betrekkingen.

Uit aller naam,
F. N. MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT.

Rotterdam 8 *November* 1860.

Lithographie.

De Ondergeteekende heeft het genoegen bekend te maken, dat het aantal van HH. INTEEKENAREN voldoende is om de **LITHOGRAPHIE** der **Koningsbrug** weldra in 't licht te geven.

H. MIECHIELSEN,
Steendrukker,
Rotterdam
11 *November* 1860. Oost-Molenstraat, n.° 335.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.

Dienst van af 1 October 1860.

DAGELIJKSCHE DIENST tusschen **ROTTERDAM-MANNHEIM**

ROTTERDAM. AFVAART BOOMPJES.

Van	ROTTERDAM langs NIJMEGEN	naar	EMMERIK	's morgens	ten	10	ure.
„	EMMERIK...	naar	KEULEN..........	„	„	8	„
„	KEULEN....	„	COBLENZ..........	„	„	8	„
„	COBLENZ...	„	MANNHEIM..........	„	„	5	„
„	MANNHEIM..	„	MAINZ..........	's middags	„	12½	„
„	MAINZ......	„	KEULEN..........	's morgens	„	6½	„
„	KEULEN....	„	NIJMEGEN..........	„	„	6	„
„	NIJMEGEN..	„	ROTTERDAM..........	„	„	8	„

De meeste dezer Stoombooten hebben op het Dek **Glas-Paviljoen** en ieder **2 Slaapkamertjes**, welke laatste voor *éene* Reis *af te huren* zijn.

	Enkele Reis. G. K.	Enkele Reis. V. K.	Heen en terug. G. K.	Heen en terug. V. K.
VRACHT: Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN.....	*f* 1.80.	*f* 1.20.	*f* 2.70.	*f* 1.80.
„ „ „ KEULEN.......	*f* 4.70.	*f* 2.95.	*f* 7.—.	*f* 4.70.
„ „ „ MANNHEIM....	*f* 9.35.	*f* 5.85.	*f* 14.60.	*f* 9.95.

SCREW STEAM SHIPPING COMPANY.
Wekelijksche Dienst
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN LONDEN.
Voor GOEDEREN en VEE.
Met Engelsch Schroefstoomschip

Earl of Auckland,

Kapitein WILLIAM W. APPLETON, vertrekt **Woensdag 14 November,** des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam, en W. H. CAREY & SON, 34 Mark Lane, Londen.

ROTTERDAM & HULL.

Iederen **WOENSDAG en ZATURDAG.**

Het Stoomschip **OCEAN QUEEN,** Kapit. **F. Blesser,** vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **Woensdag 14 November,** des morgens vroeg.

De Agenten *SEEUWEN & Co.*

MEN VERLANGT *TE HUREN,* tegen **Mei 1861,**

een Logeabel HUIS,

van minstens **8 Vertrekken,** zoo groote als kleine. Opgaven van Stand en Prijs, onder letter Z, bij de Boekhandelaars J. VAN BAALEN & ZOON, te Rotterdam.

Het HUIS, TUIN en ERVE,

aan de zuidzijde van den Haringvliet te Rotterdam, op Woensdag den 7 November 1860 door de Notarissen *BURGER en SCHADEE,* in het Notarishuis aldaar, geveild, zal op Woensdag den 14 November 1860, des namiddags ten 5 ure, ter zelfde plaatse, worden **Afgeslagen.**

Wordt *TE HUUR* aangeboden, tegen 3 Mei 1861, eene van ouds Welbeklante

GROF- en HOEFSMEDERIJ,

met **GEREEDSCHAPPEN,** gelegen in het beste gedeelte van het Dorp, tevens zeer geschikt tot het Oprigten van eene Koperslagers- en Loodgieters-Affaire. Te bevragen, met *franco* Brieven, onder letter S, aan het Postkantoor te Oud-Beijerland.

Publieke Verkooping,

op Donderdag 15 November 1860, des voormiddags ten 10 ure, op de Plaats van het Koffijhuis Tivoli, in de Westerstraat te Rotterdam, ten overstaan van den Deurwaarder *J. C. LACH,* van eene Partij

HOUT,

bestaande in	**370**	**Greenen Battens**	3	x 7.
	300	„ **Deelen**	1½	x 11.
	220	**Vuren Dito**	2½	x 10.
	100	**Sparren enz.**		

's Daags te voren te bezigtigen.

RHUMES

Borst- en Keelaandoeningen.

50 Geneesheeren aan de Hospitalen van Parijs, Voorzitters en Leden van de *Académie de Medecine,* hebben de voldoende uitwerking van den **SIROOP** en **PATE DE NAFE** van DELANGRENIER en hare voortreffelijkheid boven alle andere Borstmiddelen bevestigd.

Depôt: Rue Richelieu, 26, te Parijs; te Amsterdam bij Mme. TENBACK, Vijzelstraat, en te Rotterdam bij den Heer VAN SANTEN KOLFF, Apotheker.

Uit eene Chemische Analyse van **RAREY'S PAARDEN- en VEEVOEDER** is gebleken, dat hetzelve zoodanige plantaardige bestanddeelen bevat, welke geheel tot voeding van het Vee strekken, met uitsluiting van alles, wat aan dit oogmerk niet voldoet, zoodat **RAREY'S PAARDEN- en VEEVOEDER** als het ware eene ESSENZ DER PLANTAARDIGE VOEDINGSTOFFEN daarstelt.

De Ondergeteekende is overtuigd, dat gemeld Voedingsmiddel volkomen beantwoordt aan de principen der Physiologische Scheikunde en dat het gebruik van dit alle Voedings-elementen voor plantenvretende Beesten bevattende Voedsel, niet alleen de gezondheid en kracht van Paarden en Vee verhoogt, maar zelfs vele ziekten voorkomt.

RAREY'S PAARDEN- en VEEVOEDER kan dus met het volste regt aan alle Paarden- en Veebezitters aanbevolen worden.

(Get.) **JOHANN FLORIAN HELLER,**
Hoogleeraar, Med. et Chem. Dr., President van het K. K. Patholog. Chem. Instituut, enz. te Weenen.

De uitwerking van **RAREY'S PAARDEN- en VEEVOEDER,** hetwelk alle andere door mij beproefde Producten ver overtreft, heeft mij ten hoogste voldaan, weshalve ik het aan alle Paardenbezitters met den meesten aandrang aanbeveel. Sedert lang laat ik mijne Paarden daarmede voeden en kan dus uit eigen ondervinding betuigen, dat **RAREY'S PAARDEN- en VEEVOEDER** de gezondheid, kracht en schoonheid der Paarden buitengewoon bevordert.

(Get.) **H. FÜRSTENBERG,**
Stalmeester aan de Hoogeschool en de Vereenigde Artillerie- en Ingenieurschool te Berlijn.

Rarey's Paarden- en Veevoeder

herstelt de Stamina, kracht en spieren van vermagerde en ziekelijke PAARDEN, OSSEN, KOEIJEN, KALVEREN, SCHAPEN en VARKENS.

Het veroorzaakt geene extra kosten, omdat het veel beter en meer voedsel geeft dan de 7½ Cents, die het hooi en Koren, Hooi enz., geven zoude. Het grootste voordeel daarbij is echter de buitengewone verbetering die dit Voeder bewerkt in de verteringsorganen, de Stamina en het geheele gestel der Paarden, die door het gebruik daarvan in staat worden gesteld, veel meer werk te verrigten.

Het geeft buitendien moed aan zieke, afgematte en oude, oogenschijnlijk afgebruikte PAARDEN, en geeft in korten tijd het fijnste vleesch aan Vee in het algemeen, verbetert en vermeerdert de melk der Koeijen, door dezelve in staat te stellen al het voedzame van het gewone Voeder te nuttigen. Hetzelve verbetert verder het uitzien en de waarde van Paarden en Vee met 20 tot 30 pCt. in korten tijd.

In blikken Busten van 45 Rantsoenen *f* 4.50, van 90 R. *f* 9; in Vaten van 450 R. *f* 40 en van 1000 R. *f* 75, zijnde 7½ Cent ieder Rantsoen.

RAREY & Co., St. James's Chambers, Regent's Quadrant, London,
en in Holland te ontbieden door
F. VON WINDHEIM & Co., Verkoophuis, Amsterdam.

Rotterdam, J. A. KLINGER & Co.
„ F. E. VAN SANTEN KOLFF.
Bergen-op-Zoom, D. POUWELS.
„ P. F. APPELBOOM.
Brouwershaven, G. ALING.
Delft, J. T. WAGNER.
Dordrecht, J. VETH Jr.
Goes, Wed. C. VREEKE.
Gorinchem, H. BODERIJ.
Gouda, A. GOEDRAAD.
„ Wed. A. C. SCHOUTEN.
„ H. P. VAN FRANKENHUIJZEN.
's Hage, SACK & Co.
Leyden, L. G. DIRKS, Verkooph., Donkersteeg.
Hellevoetsluis, H. G. VAN STEEDEN.
„ ALEX. BRUCH.
Maassluis, P. POORTMAN.
Middelburg, J. C. KRUISSE.
Oostburg, Wed. P. J. GEELHOED.
Schiedam, M. J. DE LANGE.
Sluis, Gez. JANSEN.
Steenbergen, W. VAN DER KAR.
Vlaardingen, J. LAGERWERFF.
Vlissingen, A. M. KALBFLEISCH.
Willemstad, B. FRIDERICHS.
En in de bekende Depôts in de andere Steden.

Bij den Muzijkhandelaar ***W. C. DE VLETTER,*** alhier, is van de Pers gekomen:

COENEN (FR.), **Bariton-Aria** uit „*Elia op Horeb*", Gedicht van N. BEETS, met Piano-geleiding. . . . . *f* **0.50.**
COENEN (W.), **Valse de Bravoure,** pour le Piano. . . . . - **1.80.**
COENEN (W.), **Nocturne,** pour le Piano. . . . . - **1.40.**
EIJSDEN (JAC. VAN), **Sechs Lieder** für eine Singstimme mit Begleitung des Pianoforte. - **1.80.**

H. C. SUSAN C. H. Zoon, te *'s Gravenhage,* heeft heden uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld een NIEUW GESCHRIFT van

PHILALETHES,

GETITELD:

POLITIEK COMEDIE-SPEL.

PRIJS . . . . *f* 0.60.

Met het oog op de bestaande spanning tusschen een deel der TWEEDE KAMER en de REGERING, wordt in het bijzonder opmerkzaam gemaakt op deze *nieuwe* en *merkwaardige* BROCHURE die, niet minder dan *PHILALETHES'* vorige Geschriften, bestemd is, om door duizenden in het Land te worden gelezen.

GEBROEDERS BINGER, Uitgevers te Amsterdam, hebben eene Inteekening geopend op:

THE PLAYS OF WILLIAM SHAKESPEARE,

UITGEGEVEN EN VERKLAARD DOOR

Mr. C. W. OPZOOMER.

VOORWAARDEN.

The Plays of William Shakespeare, uitgegeven en verklaard door **Mr. C. W. OPZOOMER,** verschijnen bij Stukken van 6 à 9 vel druks.

Voor elk vel druks van 24 bladzijden wordt **16 Cent** berekend (of ruim **10 Cent** voor de 16 bladzijden), — een prijs, die in verhouding tot de wijze van uitvoering en de kosten der onderneming zeer gering mogelijk is.

DRIE Stukken vormen een BOEKDEEL, waarvoor Titels en Omslag *gratis* worden verstrekt.

Het geheele Werk zal uit **36** Tooneelstukken bestaan, en naardien elke maand een compleet Stuk gegeven wordt, zal men zich, bij de onbeduidende maandelijksche opoffering van ongeveer ***f* 1 à *f* 1.44,** in verloop van 3 jaren in het bezit hebben gesteld van een allerbelangrijkst Bibliotheekwerk van blijvende waarde.

Het Tweede Stuk wordt niet onder handen genomen voor dat de Uitgevers door eene ruime ondersteuning daartoe aangemoedigd zullen zijn.

Bij het Tweede Stuk wordt eene voorloopige Naamlijst van Inteekenaren gevoegd, terwijl de volledige Lijst later volgt.

Afzonderlijke Stukken zijn niet verkrijgbaar dan met **25 pCt.** verhooging van den Inteekeningprijs.

Het Eerste Stuk, hetwelk den geheelen ***Othello*** bevat en voorafgegaan wordt van eene Verhandeling, get. ***SHAKESPEARE,*** DE DICHTER VAN HET ZEDELIJK LEVEN, levert eene proeve van de wijze van bewerking, en is alom verkrijgbaar.

DE VRIEND VAN IEDEREEN.

De PILLEN van HOLLOWAY.

Ongesteldheid der Nieren.

De Pillen van Holloway moeten volgens het bijgevoegde voorschrift gebruikt worden voor al de Kwalen die de Nieren aandoen, hetzij deze te veel of te weinig water afzetten, hetzij dezelve door steen of graveel gekweld worden, of dat het water loozen met moeite en pijn geschiedt.

Men moet daarbij niet verzuimen des avonds bij het naar bed gaan het smalste deel der rug met de Zalf in te smeren, en men zal bevinden dat deze behandeling baten zal wanneer reeds alle andere middelen vruchteloos waren.

De Pillen van Holloway zijn het beste Geneesmiddel der Wereld voor de volgende Ziekten.

Dagelijksche, anderdaagsche en derdendaagsche Koortsen.	Geelzucht.
	Leverziekten.
Aamborstigheid.	Lendenpijn.
Galziekten.	Aambeijen.
Blaasjes op de Huid.	Rhumatiek.
Pijn in de Ingewanden.	Moeijelijk Wateren.
Koliek.	Huidziekten.
Verstopping in de Darmen.	Klierziekten of Koningszeer.
Tering.	Keelpijn.
Verzwakking.	Steen en Graveel.
Waterzucht.	Secundaire Verschijnselen.
Roode-Loop.	Gezwellen.
Roos.	Zweren.
Vrouwen-Ziekten.	Etterbuilen.
Aanvallen van Beroerten.	Wormen van alle soorten.
Jicht.	Venerische Ziekten.
Hoofdpijn.	Tic-douloureux.
Slechte Spijsvertering.	Zwakheden uit welke oorzaak
Ontsteking.	ook, enz., enz.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer J. M. VAN RENESSE, Depôthouder te *'s Gravenhage;* aan het Hoofd-Depôt bij den Heer J. STRAATMAN, te *'s Hertogenbosch;* alsmede in **Holloway's Etablissement,** te *Londen,* 244, Strand, en te *New-York,* 80, Maiden-Laine.

Door het vermeerderd Debiet zijn de op nieuw verminderde prijzen nu de volgende: Doosjes Pillen van *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

*** Door de grootste hoeveelheid te nemen bevoordeelt men zich aanmerkelijk.

NB. Bij iedere Doos is een Biljet, dat verklaart hoe men de Patienten moet behandelen.

Heden verschijnen bij **S. E. VAN NOOTEN,** te *Schoonhoven:*

I.

SCHETSEN UIT DE KINDERWERELD,

DOOR

N. A. VAN CHARANTE.

Met 4 platen ingenaaid à *f* 1.
Met gekl. platen, gebonden in rood linnen met stempels à *f* 1.50.

II.

KINDERPOËZIJ

VAN

N. A. VAN CHARANTE.

Met 4 platen ingenaaid à *f* 1.
Met gekl. platen, gebonden in rood linnen met stempels à *f* 1.50.

III.

DE GOEDE GROOTMOEDER.

VERTELLINGEN
VOOR KLEINE KINDEREN,

DOOR

C. E. VAN KOETSVELD.

Met 4 gekleurde plaatjes. Prijs 50 Cents.

Bij **A. VAN DEN BRIEL Gz.,** te *Rotterdam* ziet het licht:

GETUIGENIS

van Discipelen des Woords,

MEDEGEDEELD DOOR

G. WILLINK VAN BENNEBROEK.

Derde Deel. Eerste Stuk. Prijs *f* 0.80.

Rotterdamsche Schouwburg.

Directie: ***J. Eduard de Vries.***

DINGSDAG 13 NOVEMBER 1860:

Tweede Voorstelling van

HET GEWETEN,

Tooneelspel in 5 Bedrijven, van *A. W. Iffland.*

Gevolgd door:

De beschaafde Huisknecht,

of **de mislukte Beproevingen,**

Blijspel met Zang in één Bedrijf.

*Aanvang ten **half zeven** ure precies.*

WOENSDAG 14 NOVEMBER 1860:

Vierde Voorstelling van

FIDELIO,

groote Opera in 2 Bedrijven, van *Beethoven.*

*Aanvang ten **half acht** ure precies.*

NIEUWE SCHOUWBURG

op de Kruiskade.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN.

Directie: ***BREEDÉ & VALOIS.***

ZONDAG 11 NOVEMBER 1860:

MARTIN DE KRUIJER,

groot Drama in 3 Tijdvakken, naar het Fransch van *Cormon* en *Grancé,* door B. L. Muziek van *Fossey.*

In het Eerste Bedrijf **Pas de Deux,** door den Heer en Mad. ZINCK.

Bij den aanvang van het Derde Bedrijf **Pas de Matelot,** door den Heer ZINCK.

DAARNA:

99 Beesten en 1 Boer,

vrolijke Vaudeville in 1 Bedrijf.

*Aanvang ten **acht** ure.*

1ste Rang *f* 1. Parterre *f* 0.75. Galerij *f* 0.40.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.20, 11.40, 3.20, 6.3[illegible]
„ „ alleen n. 's Hage: 9.45 's morg., 9.40 's a[illegible]
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.25, 7.[illegible]
„ 's Hage „ „ 8.30, 10.41, 1.30, 4.10, 6.39, 9.[illegible]
Aankomst te Rotterdam: 9.15, 11.30, 2.15, 4.55, 7.25, 10.[illegible]

Rijn-Spoorweg.

Rott. n. Utr., Amst., Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.50, 9.[illegible]
Amst. n. Utr. en Rott.: 7.25, 10.25, 12.35, 2.30, 6.15, 9.[illegible]
Arnh. n. Utr., Amst., Rott.: 6.30, 9.30, 11.55, 1.10, 5.20, 7.[illegible]
Utrecht naar Rotterd.: 6.38, 8.40, 11.40, 1.25, 4.30, 7.3[illegible]
Gouda naar Rotterd.: 7.36, 9.34, 12.34, 2.8, 5.40, 8.[illegible]
Aank. te Rotterdam: 8.15, 10.—, 1.—, 2.25, 6.30, 9.[illegible]

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antw. en Breda: 10.15 's morg. en 3 's na[illegible]
„ Antwerpen: 7.50, 12.20, 5.35; de laatste alleen [illegible] Breda en Moerdijk.
„ Breda: 6.30, 12.35, 5.25; de laatste alleen [illegible] Antwerpen en Moerdijk.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

ZONDAG en MAANDAG

den 11 en 12 November 1860, N.º 270.

BINNENLAND.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Zaturdag 10 November.

De Tweede Kamer heeft heden voortgezet en ten einde gebragt de algemeene beraadslaging over het wetsontwerp, houdende *eene nieuwe regterlijke inrigting.*

De heer *van Goltstein* wenschte den Minister van Justitie slechts kortelijk te beantwoorden, omdat de Minister had verklaard dat de hoofdpunten later afzonderlijk kunnen worden behandeld, en hierbij vereenigde hij zich met het denkbeeld, gisteren door den heer Wintgens geopperd, om die hoofdbeginselen afzonderlijk tot beslissing te brengen. Intusschen achtte hij zich verpligt, thans nog enkele punten aan te roeren. In de eerste plaats *de wording* van het voorschrift der Grondwet tot eene nieuwe regterlijke organisatie. Spreker geloofde, dat te dien aanzien de zienswijze des Ministers onjuist was; het was niet de klagt over het bezit door elke provincie van één hof, maar de klagt over omslagtigheid en kostbaarheid, die eene hervorming van de regterlijke inrigting noodzakelijk deed erkennen. Deze stelling werd door den spreker gestaafd door eene retrospectieve beschouwing van hetgeen bij de Grondwetsherziening betrekkelijk dit punt was voorgevallen. Door de nieuwe voordragt zou overigens die klagt blijven bestaan, zoodat men weldra op de nu voorgestelde hervorming zou moeten terugkomen. Volgens den spreker was vroeger in ons Land de regel ééne instantie, de uitzondering twee instantien, maar nimmer drie. Die laatste wijze van regtspleging was ontleend aan den vreemde, en nu wenschte hij, dat zij die hervormen, dat gebruik uit den vreemde wegnemen. Hier kwam de spreker tot zijn tweede en laatste punt van beschouwing, nl. de vraag of de Hooge Raad moest zijn een hof van cassatie, niet zuiver naar het renvooijen-stelsel, maar met de uitspraak ten principale? Hij ontkende de verbindbaarheid van het votum van 27 mei 1859; hij betoogde voorts, dat cassatie niet als zoodanig kan worden beschouwd, indien het niet zuiver werd toegepast, indien zij verder ging dan toepassing van de wet, indien daaronder werden gebragt de nietigste vonnissen van den kantonregter.

De heer *Wichers* beschouwde de meening des Ministers, alsof spr. dilatoire exceptie zou ontaarden tot eene peremptoire exceptie, slechts als een bewijs van des Min. gevatheid; niet als een deugdelijk argument tegen hetgeen spr. had betoogd. Hij geloofde niet, dat de tijd was gekomen waarin genoegzame overeenstemming bestond om te komen tot de vaststelling eener nieuwe regterlijke organisatie, en dus was zijne exceptie niet peremptoir, maar wel degelijk dilatoir. Spreker bestreed vervolgens het stelsel van den heer Wintgens, om bij de regterlijke magt den arbeid *te verdeelen;* hij achtte dat onmogelijk; het ware mogelijk bij fabriek-arbeid, niet bij de regtspraak. Het groot aantal zaken dat de regtbanken in Frankrijk afdoen, spruit z. i. voort uit de omstandigheid, dat de vonnissen niet worden gemotiveerd, zoodat zij meestal dadelijk worden uitgesproken; dit strijdt echter met onze Grondwet en was alzoo hier niet toepasselijk. Zijn hoofdargument tegen de voordragt was echter in de discussie nog niet opgelost geworden, nl. dat de wezenlijke tijd, om deze wet in 't leven te roepen, nog niet was gekomen. Juist de discussien hebben aangetoond, dat er nog volstrekt geene eenstemmigheid bestond omtrent de te volgen hoofdbeginselen.

De heer *van der Veen* bespreekt andermaal het door hem voorgestaan stelsel van het mutueel appèl, en tracht de gronden te wederleggen, die door den Min. daartegen gisteren waren aangevoerd.

De heer *van der Linden* zal niet spreken over de vraag of de Hooge Raad moet zijn hof van appèl of hof van cassatie. Deze questie is uitgeput; het votum van 27 mei 1859 was verbindend; reeds vijf jaren geleden had de Kamer zich in dien zin geprononceerd en 't was niet haar schuld, dat er twee Ministers van Justitie geweest waren, die dat beginsel niet waren toegedaan. Zoo ook achtte hij sedert 1855 beslist, dat er appèl zou zijn in strafzaken. Met deze twee groote beginselen achter den rug, moest nu de aandacht op de andere hoofdpunten der regeling gevestigd worden. Openhartig gezegd was de wet beneden de verwachting gebleven, eene verwachting die hoog gespannen was wegens de hooge talenten van den Minister. Hij had verwacht eene diep ingrijpende hervorming, maar die verwachting was teleurgesteld. Cassatie blijft; inrigting van 't appèl in civiele zaken blijft; maar het verband met militaire regtspleging, de regeling van het conflicten-stelsel, van den regtsbijstand en zoo vele andere hoofdpunten waren in de voordragt niet geregeld. Dit alles daarlatende onderzoekt spreker of de wet gaf goed, goedkoop en spoedig regt. Ook hij was voor goed regt, maar wordt er dan in Nederland zoo slecht regt gesproken? In allen gevalle hing dat af van het personeel, niet van de inrigting. Wat betreft het goedkoop regt, spreker meende dat wat goedkoop is niet altijd goed was. De duurte ontstond uit de rekeningen van de practizijns en uit hetgeen het Land heft. Dat laatste moest verminderd worden, vooral de registratie-kosten van een vonnis, die zelfs niet worden teruggegeven al wordt het vonnis later gecasseerd; de kosten van registratie voor alle over te leggen stukken, en dergelijke. Ten aanzien van de rekeningen der practizijns merkte spreker op, dat het onmogelijk was behoorlijk en fatsoenlijk bediend te worden en weinig daarvoor te betalen; achtte men de betaling te veel, dan moest de beunhazerij worden aangemoedigd. Ook vroeger — waarop men zoo dikwerf een beroep doet — waren de processen duur; men gaf zaken, des noods, als uitzet aan zijne dochter meê. Thans was het niet slimmer dan vroeger; de zaken gingen nu sneller en kostten minder. Dit nam echter niet weg dat spreker aandrong om waar het kon zoo spoedig mogelijk de procesvormen te vereenvoudigen en de lasten van zegel en registratie te verminderen. Spreker was niet tegen het snelle regt; voor den eischer mag het goed zijn; de gedaagde had daarbij kans zeer snel overreden te worden. — Met betrekking tot de uitbreiding van de competentie van den kantonregter ten civiele, zeide de spreker dat hier twee stelsels tegenover elkander stonden, nl. het Fransche stelsel, dat den kantonregter maakt tot vredestichter en de overige regspraak concentreert tot weinige punten. In dat stelsel moge men goed regt kunnen verkrijgen; hij geloofde niet dat het regt daardoor sneller en goedkooper zou zijn, voor welke meening hij onderscheidene voorbeelden uit het leven van de praktijk bijbragt. Het tweede stelsel bestaat daarin, dat men den regter bragt bij het volk, dat men het regt toegankelijk maakte voor ieder, en al wordt er nu en dan ook eens in dat stelsel zoogenaamd *klein* regt gesproken, het was beter dan dat men slechts *groot* regt op groote afstanden en met vele kosten verkrijgen kon. In deze orde van denkbeelden moest men hebben een soort van lagere regten en daarboven weinige appelatoire geregten. Daardoor werden de questiën van competentie afgesloten, en indien men dien lageren regter hoog bezoldigde, dan had hij geen bezwaar die regtspraak aan den *unicus judix* op te dragen. De tegenwoordige voordragt nu was op den weg van dit laatste betere stelsel, en de aanstelling *ad vitam* van dien lageren regter was consequent in dat stelsel, zoowel als de aanstelling van een vast Openbaar Ministerie bij den kantonregter. Daarentegen moest deze, zijns inziens, ophouden te zijn hulp-officier van justitie; hij achtte dat incompatibel met de betrekking van den kantonregter. Wat betreft de slechte regtspraak van dien lageren regter, waarover zoo zeer geklaagd was, betoogde spreker, op grond van de statistiek, dat men in 1858 van de 6295 kantonale vonnissen in hooger beroep is gekomen 52 en in acht jaren tijds van 46.000 vonnissen 433. Daaruit betoogde hij, dat die kantonale regtspraak niet slecht was; hij kwam alzoo tot de conclusie, dat hij zich vereenigde met het voorstel des Ministers om de competentie des kantonregters ten civiele uit te breiden.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, beantwoordde nu nader de vorige sprekers, voor zoo veel betreft de hoofdpunten. De Minister betoogde dat de exceptie van den heer Wichers noodwendig moest worden peremptoir, indien men oordeelde dat al de hoofdbestanddeelen der tegenwoordige organisatie moesten blijven bestaan zonder wijziging; want dan zou men, ter voldoening aan 't voorschrift der Grondwet, slechts eene wet hebben te maken, waarin geschreven staat: „De bestaande organisatie wordt gehandhaafd." Zoo ook bestreed de Minister de meening, dat de tijd tot vaststelling eener nieuwe regterlijke organisatie niet daar zou zijn. De Min. herinnerde hoe de questie van den Hoogen Raad reeds was beslist, en dat alle andere punten toch niet anders waren te beslissen dan bij meerderheid van stemmen, en dat zou *nu* plaats hebben. Met betrekking tot de rede, gisteren door den heer Wintgens uitgesproken, merkte de Minister op, dat ofschoon de questie van het appèl in strafzaken werkelijk was een levensbeginsel der wet, hij het toch beter achtte om de behandeling daarvan uit te stellen totdat het daartoe betrekkelijk art. aan de orde was; omdat men eerst zoo doende zou kunnen komen tot een resultaat. Voorts bestreed de Min. de meening van den heer Wintgens omtrent hetgeen door de Grondwet zou zijn bedoeld met eene *nieuwe* regterlijke inrigting. Indien de Hooge Raad een hof van cassatie zou blijven, indien afschaffing van 't civiele appèl ondoenlijk was, wat, vroeg de Minister, verstond dan de heer Wintgens onder *hervorming* van de bestaande inrigting? Onnoodig achtte het de Minister terug te treden in de geschiedenis der Grondwetsherziening met betrekking tot hetgeen was voorgevallen rakende deze nieuwe regterlijke inrigting, maar hij herinnerde nog slechts dat het bovenal in 1848 was de zucht om 4 a 5 ton gouds te besparen, gepaard aan den wensch om het getal hoven te verminderen, die tot het bevel om eene nieuwe regterlijke organisatie daar te stellen, aanleiding had gegeven. Ook nog over het cassatie-stelsel trad de Minister in eenige beschouwingen om, even als gisteren, te betoogen dat het door hem voorgedragen stelsel van cassatie overeenkomstig was met de Grondwet, in het belang van de justiciabelen, en niet in strijd met het beginsel van cassatie, gelijk de heer van Goltstein nader had betoogd. Eindelijk verdedigde de Minister nog, tegen de beginselen van den heer van der Veen, het appèl bij een hoogeren regter, op dezelfde gronden als reeds gisteren door den Minister waren ontwikkeld; terwijl hij, beamende al hetgeen de heer van der Linden had betoogd, verklaarde dat de militaire regtspleging zijns inziens moest berusten op dezelfde beginselen als de burgerlijke regtspleging, en dat hij hoopte deze zijne meening in een wetsvoorstel te kunnen uitwerken. Die regeling was nu niet te verbinden aan de regterlijke organisatie; evenmin was dit het geval met de regeling van de conflicten en van den regtsbijstand; het laatste onderwerp behoorde bij de regeling van de proces-orde te huis. Eindelijk verzekerde de Minister nog eens, dat hij allen ijver zou inspannen om te komen tot eene herziening van de regtsvordering. Bij de adhaesie, die de Minister overigens schonk aan de rede van den heer van der Linden, maakte de Minister echter eene uitzondering voor zooveel betrof diens ideaal van alleensprekende regters. De Minister geloofde niet dat het mogelijk ware te vinden een groot aantal uitstekende, ruim bezoldigde personen om over alle zaken alleen regt te spreken; was men nu ook op den weg, om daartoe te geraken, zeer zeker was dat ideaal voorzeker niet te bereiken. Volkomen was hij het overigens eens, dat de kantonregter *niet* moest zijn hulp-officier van justitie; bij herziening van het wetboek van strafvordering zou dan ook op die anomalie moeten worden teruggekomen.

Niemand meer het woord vragende, werd de algemeene beraadslaging gesloten verklaard.

De heer *Wintgens* stelde alsnu voor eene motie van orde, om de discussien te beginnen met de tweede afdeelingen artt. 41—51 (betrekkelijk de kantongeregten). Dit ware wenschelijk tot geleidelijke behandeling van de zaak, omdat men, discuterende over de artt. volgens de orde der wet, anders groote beginselen, vervat in latere artikelen, zou praejudiciëren.

De heer *van Lijnden* bestreed de motie, omdat hij er noch het nut, noch de noodzakelijkheid van inzag. Hem kwam 't voor, dat men, geregeld de wet behandelende, niets zou preajudicieren. Bovendien niet alle leden hadden zich nu reeds geprepareerd, om de artt. 41 en volgende te behandelen.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, beaamde het laatstelijk gesprokene; ook hij zag niet in dat men, geregeld discuterende, de beslissing over latere beginselen zou praejudicieren. Art. 2, dat als voorbeeld werd aangehaald, deed hier niets ter zake af; want het bepaalde alleen, *welke* regtscollegien er zijn zouden, en zij die bijv. geen *hoven* verlangden konden een amendement voorstellen, om die hoven uit dat art. te doen vervallen. Maar daartoe was niet noodig eene discussie over de 2de afdeeling voorafgaande aan de eerste afdeeling.

De heer *Wintgens* ziet, in ieder geval, geen nadeel in zijn voorstel; het is nergens betoogd; dat de leden nog niet zouden zijn geprepareerd kon hij niet aannemen. Daarentegen waren de voordeelen van zijn voorstel groot; men praejudicieerde in geen geval iets, en men bleef gaaf en vrij in alle onderdeelen van het ontwerp, die onafgebroken aan elkander hangen. Men moest eerst beslissen over de *attributen*, om daarna te beslissen over de bijzondere regelen.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, betoogt nog nader de onmogelijkheid om het voorstel aan te nemen. Juist door art. 41 het eerst te bediscussieren zou men door de laatste alinea al dadelijk praejudicieren art. 4, dat organiseert het Openbaar Ministerie. Als men geformuleerde vraagpunten in stellig regt kon stellen, dan zou de Minister eene voorafgaande beslissing over dergelijke vragen kunnen begrijpen; maar nu zou men juist verzeilen op die klip, die de voorsteller wil doen vermijden.

De heer *Mackay* ziet ook geen bezwaar in den aanvang der eerste artikelen; er lag geen gevaar in, om de orde der wetsvoordragt te volgen.

De heer *Wintgens* meende, dat het betoog des Ministers juist zijne opinie versterkte; want bij art. 41 zou het O. M. juist kunnen beschouwd worden in verband met zijn werkkring bij het kantongeregt, hetgeen men niet zou kunnen beoordeelen bij de behandeling van art. 4.

De motie werd daarna *verworpen* met 45 tegen 15 stemmen.

Tegen de heeren Gevers, Kerstens, de Bieberstein, van Voorthuysen, Luyben, de Poorter, Beens, van der Linden, Nolthenius, Hoekwater, Strens, Hoffman, Thorbecke, van Heukelom, van Nispen, Dullert, Meeussen, Schimmelpenninck, Heemskerk Bz., Reinders, Hoynck van Papendrecht, Kingsma, Betz, Delprat, Westerhoff, de Lom de Berg, van Foreest, vau Franck, Lijcklama, Kien, van Heiden Reinestein, Anemaet, de Raadt, Olivier, Bots, Wichers, Dirks, van Eck, van Lynden, Mensonides, Mackay, Oomen, Jespers en de President.

Voor de heeren van Twist, van Bosse, Elout, van Asch van Wijck, Hugenholtz, van Hoëvell, Wybenga, Meylink, Wintgens, Poortman, van der Veen, van Goltstein, de Brauw, Heemskerk Az. en Begram.

Art. 1 luidt aldus:

„De regtsmagt in burgerlijke zaken omvat de kennisneming van alle twistgedingen over eigendom of daaruit voortspruitende regten, over schuldvordering en andere burgerlijke regten.

Die in strafzaken omvat de kennisneming van alle vervolging tot toepassing van straf."

De heer *van Eck* vroeg of de administrative regtspraak niet *voorloopig* aan den burgerlijken regter kon worden opgedragen, omdat hij niet kon toegeven dat, zonder die opdragt, de burgerlijke regter de kennisneming van vele der geschillen tot zich mag trekken.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, verklaart dat eene administrative regtsmagt noodig is, want de Grondwet eischt daartoe eene afzonderlijke wet, zoodat de beslissing over die geschillen niet kan worden opgedragen aan den burgerlijken regter.

De heer *van Eck* betoogt nader, dat de regterlijke magt wel had beslist over administrative geschillen, zoo dikwerf zij ten gevolge hadden schade en schadevergoeding.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, antwoordt dat dit art. 1 nooit kan uitmaken dat de regterlijke magt zal beslissen over handelingen van de uitvoerende magt. De regterlijke magt mag niet worden gebragt op het terrein van de waardering der handelingen van het uitsluitend gezag, en dit was ook de leer van den Hoogen Raad.

Art. 1 werd *aangenomen* zonder hoofdelijke stemming.

Art. 2 werd *aangenomen* met 51 tegen 8 stemmen. De heer *van der Veen* had stemming verlangd. *Tegen* stemden de heeren de Brauw, van Twist, van Bosse, Thorbecke, Wintgens, Poortman, van der Veen en Goltstein.

Art. 2 luidt aldus.

„Regtsmagt in burgerlijke en strafzaken wordt uitgeoefend door kantongeregten, arrondissements-regtbanken, geregtshoven en den Hoogen Raad, behoudens de gevallen, waarin bij bijzondere wetten voor de regtsmagt in strafzaken een andere regter is aangewezen."

Art. 3 werd *aangenomen* zonder hoofdelijke stemming.

Bij § 2 (beginnende met art. 4) wenschte de heer *van der Linden* dat de wet duidelijk voorschreef of het O. Min. was „*gens du Roi*", of „*gens de la loi*". Eene duidelijke omschrijving van het stelsel zag spreker niet in deze afdeeling. In art. 5 is eene wettelijke lastgeving tot handhaving van de wet; in art. 6 is een bevel om aan 's Konings bevelen te gehoorzamen. Het een is z. i. in strijd met het ander. Kan bijvb. het Gouvernement nu last geven, een misdrijf niet te vervolgen? Neen, dan moest art. 6 beperkt worden; ja, dan kan spreker zich met die regeling niet vereenigen; want dan werd het strafregt een willekeurig wapen in de handen van het Gouvernement. Naar zijn oordeel zou het O. M. nooit zelfstandig en onafhankelijk worden, zoolang het zou zijn de dienaar der Regering; daarom zou hij de voorkeur geven aan het doen wegvallen van art. 6. Wie ook zou de bevelen geven? In art. 6 staat *van* „*Onzentwege*". Zouden dus andere Ministers dan de Minister van Justitie den last geven kunnen? Spreker zou dit afkeuren. Het tweede punt dat spreker behandelde was, waarom nu het O. M., representerende den Staat, loco private voor den Staat optreedt, dat niet bij deze wet was geregeld? In de derde plaats, vroeg spreker waarom weggelaten de bevoegdheid van de regterlijke magt, om vervolging te bevelen, waar het O. M. die nalaat?

De heer *de Brauw* betoogt van zijne zijde, dat art. 6 der wet duidelijk uitmaakt dat het O. M. behoort tot de „*gens du Roi*". Het O. M. is een taak van de uitvoerende magt; en daarom is art. 5 niet in strijd met dien werkkring, want het O. M. handhaaft de wet naar de bevelen der Kroon. Indien de Minister bevel geeft tot niet-vervolging, dan is hij daarvoor verantwoordelijk; en integendeel moet de Minister ook de magt hebben vervolging te bevelen, waar het O. M. nalatig bleef, gelijk reeds meermalen had plaats gegrepen. Zelfs art. 163 der Grondwet deed zien, dat het O. M. waren dienaren der Kroon, want zij worden niet voor het leven benoemd.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, betoogde dat de praktijk reeds had beslist over de theorie, door den heer van der Linden ontwikkeld. Er was geen Land aan te wijzen, waar het O. M. *niet* zijn de dienaren der Uitvoerende Magt. Alleen in de revolutie-tijden van de vorige eeuw, toen alle banden van orde en wettelijkheid waren losgemaakt, was er een tijdperk dat het O. M. was onafzetbaar. Alleen in theorie bestond het stelsel, door den heer van der Linden verlangd; en deze is zelfs in strijd met den geest onzer Grondwet, die het O. M. niet wil hebben gemaakt tot onafzetbare ambtenaren, omdat men het O. M. wilde behouden als „*gens du Roi*". De heer Thorbecke in zijne „Bijdrage" geeft mede gelijke beteekenis van den geest der Grondwet aan. Het beginsel nu van afzetbaarheid is gehuldigd in de voordragt; er was geen strijd tusschen de artt. 5 en 6, gelijk de heer de Brauw reeds had aangetoond. Art. 5 geeft niet het bevel van het O. M. om alle feiten te vervolgen, maar geeft aan het O. M. daartoe slechts *de bevoegdheid*. Het O. M. kan niet zijn zelfstandig, nevens de Kroon, en vervolgen zonder daarin begrensd te worden door het gezag des Konings. Onafzetbaarheid van het O. M. streed ook met de ministeriële verantwoordelijkheid. De werking van het O. M. was geen ander dan de uitvoering van de wetten — waarbij het O. M. werkt als de arm van den Minister — en die uitvoering was opgedragen aan den verantwoordelijken Minister. De vrees dat de Regering misbruik zou maken van hare magt, om aan het O. M. bevelen te geven, was bovendien ijdel; want het O. M. handelt niet, kan niets doen zonder den regter. Daarentegen was het noodig, dat de Regering de magt hebbe om, waar het publiek belang zich daartegen verzette, niet-vervolging te bevelen. De werkkring van het O. M. bepaalde zich evenwel niet tot het vervolgen; het moet ook de executie handhaven van strafvonnissen, en ook in dàt opzigt was het noodig dat de Regering de magt had toe te zien op de handelingen van het O. M., hetgeen ondoenlijk zijn zou, wanneer het O. M. onafzetbaar ware. In de tegenwoordige voordragt waren derhalve de leden van het O. M. *gens du Roi.* Ontkennend beantwoordde de Minister in beginsel de tweede vraag gedaan door den heer van der Linden. Als de Staat optreedt in een geding als een privaat persoon, dan representeert het O. M. den Staat niet; de Minister geloofde niet dat zoodanige representatie zou strooken met het zuivere beginsel van het O. M.

De heer *van der Linden* repliceert, dat hij met geen woord van de onafzetbaarheid van het O. M. had gerept. Nu echter moest hij toch opmerken, dat hij daarbij geen strijd met de Grondwet kon zien. Overigens trad spreker op nieuw in eene ontwikkeling van de gronden, die hem deden overhellen tot het stelsel, dat het O. M. slechts behoorde te zijn „*gens de la loi*"; in ieder geval was hij het niet eens met den Minister, dat het O. M. slechts *bevoegd,* niet *verpligt* ware om alle misdrijven te vervolgen. Het zou, meende de spreker, dan daarop nederkomen, dat men bij de wet den Koning de bevoegdheid gaf, om te dispenseren van de strafwet; en dit was niet toe te laten. Wilde men dat stelsel, wilde men aan het O. M. alle onafhankelijkheid ontnemen, dan verlangde spreker althans dat men openhartig ware en dat stelsel duidelijk schrijven in de wet, hetgeen echter nu niet het geval was. — Wat aangaat de representatie door het O. M. van den Staat, als deze loco privati optreedt, spreker gelooft dat het punt ware eigenaardig om het O. M. in deze gevallen den Staat te doen representeren. Met de inrigting van het O. M., als geschiedt in de voordragt, verklaarde de spreker ten slotte zich niet te kunnen vereenigen.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, verdedigde nog nader het karakter van het O. M. volgens deze wet, en de bepalingen van § 2 der voordragt, als niet zijnde van onderlingen strijd.

De algemeene beraadslaging daarop gesloten zijnde over § 2, werd de Vergadering verdaagd tot maandag ochtend ten 11 ure.

Heden is verschenen het voorloopig verslag van de afdeelingen der Tweede Kamer over het wetsvoorstel tot herziening van het tarief van regten op den in-uit- en doorvoer. — Wij ontleenen daaraan de volgende bijzonderheden. De groote meerderheid der in de afdeelingen tegenwoordig zijnde leden verklaarde de vernieuwde voordragt met genoegen te hebben ontvangen. Zij keurde het allezins goed, dat de Regering thans, in plaats van zich tot het brengen van wijziging in het bestaande te beperken, een geheel nieuw tarief voor stelt. Intusschen had men gewenscht, dat in diezelfde rigting nog een stap verder ware gegaan. Men drong nog op de aanvulling van het wetsvoorstel aan. — Niet enkel de vorm van het voorgedragen tarief, ook het vrijgevig beginsel, dat over 't algemeen de daarin vervatte bepalingen beheerscht, kon niet anders dan bij de groote meerderheid der leden bijval vinden. In de hoofdzaak vindt men hier hetzelfde liberale tarief weder, ten vorigen jare door den toenmaligen Minister van Finantien verdedigd en in menig opzigt door de Tweede Kamer in nog vrijgeviger zin geamendeerd. Men kon echter niet ontveinzen, dat het ontvangen van zoodanige voordragt van het tegenwoordig hoofd van het Departement van Finantien eenigermate had verrast. Zij liet zich bezwaarlijk verwachten van een Staatsman, die, als lid der Kamer in 1859, de in zijn oog te vrijgevige strekking van het toen behandeld tarief afgekeurd en zich, in meerdere of mindere mate, tegen voorstellen tot verdere verlaging of opheffing van invoerregten gekant heeft. Dergelijke ommekeer van zienswijze scheen weinig geschikt om de achting te verhoogen, die het publiek voor de regeringsleden behoort te koesteren. Daar tegenover werd echter gesteld, dat zich hier een nieuw bewijs voordeed van de onwederstaanbare kracht der liberale beginselen. Zelfs degenen, die in eene andere betrekking aan de verdere ontwikkeling dier beginselen tegenstand boden, ondervonden, eenmaal weder aan 't hoofd der zaken gekomen, dat, althans in een Land als het onze, naar zulke grondstellingen kon worden geregeerd.

Hoewel alzoo het beginsel der handelsvrijheid, dat naar het oordeel der meerderheid geene opzettelijke verdediging meer behoeft, over 't algemeen bij het ontwerpen van dit tarief is gehuldigd, is men daaraan volgens dit gevoelen niet in allen deele getrouw gebleven. Wegens de bepaling der invoerregten van *aardewerk*, *glaswerk*, *wollen manufacturen* en *olie* wordt gezegd dat de Regering wel geene *bovenmatige* en *buitengewone*, maar toch altijd nog eenige bescherming der inlandsche fabrieken wil. Er is dus hier nog steeds een hinken op twee gedachten; eene tegenstrijdigheid die het beginsel van het tarief ontsiert.

Het denkbeeld werd gewraakt om weder een regt van ƒ1.50 op het last graan te leggen.

Bij het doorloopen van het tarief treft men daarin nog 40 a 50 artikelen aan, die met een hooger of lager regt belast blijven, zonder aanmerkelijke of zelfs noemenswaardige opbrengst voor de schatkist op te leveren. Er zijn daaronder, welker vermelding op dit vrijgevig tarief schier bespottelijk zou kunnen heeten.

In elk geval kan het, naar veler meening, niet worden goedgekeurd, dat sommige artt., zoo als *eijeren*, *kaas*, *paarden*, *ruwe suiker* en *veêren*, die volgens het in 1859 door de Kamer aangenomen tarief geheel vrij van regten waren, thans weder zouden worden belast.

Te dezer gelegenheid werd op nieuw in onderscheidene afdeelingen, door een aantal leden, het verlangen naar herziening van de algemeene wet van 26 aug. 1822 (Staatsblad nº. 38) geuit. Men wilde herinneren, dat sedert de uitvaardiging dier wet de toestand onzer handelswetgeving ten eenenmale is veranderd; dat er tusschen de vrijgevigheid van ons tegenwoordig tarief en vele der in die omslagtige wet voorkomende bepalingen geene harmonie bestaat, en dat eene wijziging noodig zoude zijn, al ware het alleen om de geheele hervorming, die sedert 1822 in de middelen van vervoer heeft plaats gegrepen.

Bij het uitzigt dat thans op eene afdoende herziening van het Nederlandsche tarief van in- en uitvoerregten bestaat, meent men ten sterkste aan de Regering het weder opvatten der herziening van de O. I. tarieven te moeten aanbevelen.

ROTTERDAM 10 November.

Z. M. heeft benoemd tot officier der orde van de Eikenkroon HD. adjudant in buitengewone dienst, den majoor A. C. A. Schönstedt, directeur der normaal schietschool, en tot ridder dierzelfde orde, den kapitein G. T. W. Vijgh, adjudant bij het 8ste regement infanterie.

Z. M. heeft aan den heer P. Stevens, wapenfabrikant te Maastricht, vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der Leopolds-orde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

Bij Koninklijke besluiten is het kantoor der directe belastingen en accijnsen te Tjerkwerd c. a. ingetrokken, en is de kadastrale gemeente van Tjerkwerd ingedeeld bij het kantoor der directe belastingen en accijnsen van Bolsward, onder voortdurend beheer van den ontvanger S. Kruizinga van Juchem aldaar, en die van Burgwerd bij het kantoor derzelfde middelen van Witmarsum, onder voortdurend beheer van den ontvanger J. F. Meijer, aldaar, voor beiden op den voet van één kantoor; en is aan den hoofdcommies met rang van referendaris bij het Departement van Oorlog D. A. van Valkenburg, met den 1 januarij 1861, overeenkomstig zijn verlangen, een eervol ontslag uit de dienst verleend, met dankbetuiging voor de veeljarige ijverige en getrouwe diensten door hem bewezen, en onder vrijlating om zijne aanspraak op pensioen te doen gelden.

Heden morgen zijn van de reede van Texel naar zee vertrokken Zr. Ms. schroefstoomschip Reteh, onder bevel van den luit. ter zee 1ste kl. jhr. J. P. de Kock, en Zr. Ms. schroefstoom-flottillevaartuig Haarlemmermeer, onder bevel van den luit. ter zee 1ste kl. P. Koning, beide met bestemming naar Oost-Indië.

Sedert de laatst gedane bekendmaking zijn door de belanghebbenden geligt de volgende door Z. M. verleende octrooijen: aan Ch. Desnos Gardissal, te Parijs, op de invoering van verbeteringen aan gazbekken; aan J. Rob, als voren, op de invoering van verbeteringen aan de voortstuwende deelen van schepen; aan H. W. Wimshurst en F. Trueman, te Londen, op de invoering van verbeteringen in het vervaardigen van metalen platen; aan A. Légéon, F. B. Pironnet, te Mans in Frankrijk, op de invoering van verbeteringen in de bereiding van hout, om het voor bederf te bewaren; aan C. J. P. Desnos Gardissal, te Parijs, op de invoering van verbeteringen aan weeftoestellen voor het weven van gebloemde stoffen, onder aanwending van het electro-magnetismus; aan J. Simon, te Madrid, op de invoering van eene nieuwe compositie, door hem genaamd zeiodelite, dienstig tot verschillende doeleinden; aan F. A. Testud de Beauregard, te Parijs, op de invoering van verbeteringen aan de zoogenaamde spheroidaal stoomketels, waardoor de nadeelige invloed wordt opgeheven van het koude water, dat op het verhitte metaal stort; aan A. A. Perier, te Flavy le Martel, en L. A. Possoz, te Parijs, op de invoering van verbeterde toestellen, dienende tot het fabriceren en raffineren van suiker; aan C. Schleicher, te Bellevallée bij Aken, op de invoering van een werktuig om de punten te slijpen aan naalden, spelden enz.; aan W. Ralston, te Manchester, op de invoering van een verbeterd werktuig om geweven stoffen te glanzen en op te werken; aan J. W. Banner, te Londen, op de invoering van een werktuig om volgeladen zakken of andere lasten te wegen en te ligten; aan Vopel, te Maubeuge, op de invoering van verbeteringen aan roosters voor vuurhaarden, waardoor de verbranding geregeld en brandstof bespaard wordt; aan F. Haeck, te Schaerbeke bij Brussel, op de invoering van verbeteringen aan toestellen, dienende tot afkoeling van vloeistoffen en gazzen; aan G. Bower, te St. Neotts in Groot-Brittanje, op de invoering van verbeteringen in de toestellen tot het maken van lichtgaz; aan L. Augs. Muller, te Antwerpen, op de invoering van verbeteringen in de behandeling van vetstoffen, zoowel betrekking hebbende op de scheikundige bewerking als op verschillende mechanische inrigtingen en toestellen; aan A. Hulscher, te Arnhem, en H. Breukink, te Doesburg, op de uitvinding van een stoomcondensor, werkende zonder luchtpomp; aan N. D. van Heukelom, te Ubbergen, op de uitvinding van onderscheiden toestellen en werktuigen, dienende tot het vormen van steenen, inlandsche keijen, tegels, pannen en andere bouwmaterialen, en aan E. Bispinck, te Amsterdam, op de uitvinding van een toestel, dienende tot het gelijkmatig opwinden op kaartjes van naaigarens.

Naar wij vernemen zijn de Gedeputeerde Staten der onderscheidene provincien, naar aanleiding van een daartoe door de inspecteurs der gestichten voor krankzinnigen gedaan voorstel, dezer dagen door den Minister van Binnenlandsche Zaken uitgenoodigd, pogingen aan te wenden om voor elk der in hunne provincien bestaande geneeskundige gestichten voor krankzinnigen patronaten tot stand te brengen ter ondersteuning, leiding en behartiging der belangen van herstelde behoeftige krankzinnigen, die hier te Lande nog schier overal ontbreken. Voor die patronaten zouden, uit den aard der zaak, vrijwillige bijdragen kunnen worden gevraagd van de gegoede ingezetenen dier gemeenten, wier behoeftige krankzinnigen in het betrokken gesticht worden verpleegd.
(A. C.)

In den avond van 21 october jl., omstreeks ten 9 ure, is Bruno Mariman, korenmolenaarsknecht te St. Jan Steen, op den openbaren weg, in de Steensche Straat, onder die gemeente, beroofd van een muntstuk van 5 francs en van ½ franc en 7 of 8 Nederl. centen, door 3 onbekende manspersonen; de een was gekleed met een blaauwen kiel, de anderen met donker lakensche buizen, sprekende de gewone Vlaamsche taal en zijnde groot van gestalte. De een was gewapend met een blank mes en de beide anderen met stokken; zij bedreigden den aangevallene met den dood, wanneer hij gerucht maakte.

In denzelfden avond heeft er, een half uur vroeger, op dienzelfden openbaren weg, aldaar een gelijk voorval plaats gehad met Desiré Verstraten, boerenknecht te St. Jan Steen, die door twee hem onbekende manspersonen, de een gekleed met blaauwen kiel, de andere met grijsachtigen korten jas, sprekende de gewone landstaal, beiden gewapend met stokken, gewelddadig is vastgegrepen en, onder bedreiging van geslagen te worden, aan hen zijn geld heeft moeten afgeven, bestaande in 3 muntstukken, ieder van een franc, en 4 Nederl. centen.

Op 11 october jl. is op het postkantoor te Haarlem door den heer J. Wijma, directeur van het vereenigd huis van arrest en provoost aldaar, bezorgd een brief, aan het adres van den heer Bloembergen Sander, te Leeuwarden, inhoudende drie muntbiljetten, ieder groot *f* 10, welke brief niet aan zijn adres is bezorgd.

De gewone audientien van de Ministers van Oorlog en van Justitie zullen op dingsdag en woensdag den 13 en 14 dezer geen plaats hebben.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Oisterwijk (cl. 's Hertogenbosch) ds. L. G. Roijaards, pred. te Oijen en Megen. — Toezegging van beroep gedaan: te Otterloo (cl. Arnhem) aan den kandidaat J. J. A. Ploos van Amstel, en te Baambrugge (cl. Utrecht) aan den kandidaat J. Kraijenbelt.

'S GRAVENHAGE 10 *november*. — Z. M. de Koning heeft gisteren aan verscheidene militaire autoriteiten audientie verleend.

— In deze residentie is aangekomen jhr. mr. van Rappard, president van het Provinciaal Geregtshof in Gelderland.

— In deze residentie is aangekomen en afgestapt aan het hôtel de l'Europe de heer F. Rigaud, Nederlandsch consul te Frankfort.

— Het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland heeft bij arresten van heden veroordeeld: 1°, G. van der Ven, arbeider te Berlicum, wegens diefstal bij nacht op de aanhoorigheid eener bewoonde huizing, met aanneming van verzachtende omstandigheden, tot 1 jaar gevangenisstraf, en 2°, J. Zwaanenbeek, boerenknecht te Oudshoorn, wegens diefstal bij nacht in een bewoond huis, insgelijks met aanneming van verzachtende omstandigheden, tot 3 maanden gevangenisstraf.

LEYDEN 10 *november*. — De algemeene kerkeraad der Nederd. Herv. gemeente alhier heeft gisteren avond opgemaakt het volgend twaalftal van predikanten, ter voorziening in de vacature, die ontstaan is door het aan ds. F. H. G. van Iterson verleend emeritaat, als: dd. H. Boonen, te Middelburg; W. B. J. van Eyk, te Deventer; J. P. W. Feith, te Beemster; B. ter Haar, te Nijmegen; W. Hoevers, te Leeuwarden; C. P. Hofstede de Groot, te Dwingeloo; C. J. W. Koch, te Wormerveer; N. J. Krom, te Biervliet; K. Poortman, te Zwolle; E. B. Ruitenschildt, te Oegstgeest; W. Scheffer, te Enschedé, en A. Slotemaker, te Cats. Uit dit twaalftal zijn dadelijk op het zestal geplaatst: dd. ter Haar, Scheffer, Poortman, Koch, Hoevers en van Eyk.

AMSTERDAM 9 *november*. — Men schrijft uit Schagen dat de Gemeenteraad in zijne vergadering van gisteren heeft goedgevonden te bepalen, van de wegen binnen de gemeente, die door den spoorweg zullen worden doorsneden (vóor het geval hij de route langs of door Schagen mogt nemen), de traversen gratis af te staan; hetwelk ook verwacht wordt van de bereidwillige medewerking van het polderbestuur. Ook de landeigenaren, die vermoedelijk met den geprojecteerden spoorweg in aanraking kunnen komen, hebben zich bij acte verbonden, voor zooverre hunne landerijen daarin betrokken mogten worden, deze tegen billijke taxatie af te staan. Het ware te wenschen dat eene even gunstige medewerking langs de geheele lijn, in deze voor Noordholland zoo zeer gewenschte zaak, verkregen worde.

MIDDELBURG 8 *november*. — De Vereeniging tot bevordering van den tuinbouw in de provincie Zeeland, onder bescherming van Z. M. den Koning, heeft heden hare 10de tentoonstelling geopend en verschillende medailles toegekend aan de inzenders van allerlei in Zeeland gekweekte vruchten en groenten, welke eersten, niettegenstaande het daarvoor zoo ongunstig uitgevallen saizoen, de verwachting in aantal en kwaliteit zeer hebben overtroffen.

— De Gemeenteraad is op een ten tweeden male ingediend adres tot intrekking van het besluit, waarbij ook op bijzondere scholen geene dan gevaccineerde kinderen mogen worden toegelaten, met algemeene stemmen overgegaan tot de orde van den dag, zoodat deze aangelegenheid thans als afgeloopen kan beschouwd worden, behoudens beroep bij den Koning.

— Men verneemt dat in de gisteren avond gehoudene vergadering van den breeden kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente alhier, met eene groote meerderheid is besloten om aan het collegie van kerkvoogden gunstig te adviseren ter inwilliging van het verzoek om afstand van de Koorkerk ten dienste van het zesde Zeeuwsche muziekfeest.

KLUNDERT 9 *november*. — De predikantsplaats bij de Hervormde gemeente alhier is eene collatie van Z. M. Ds. Wolf, van Beekbergen, is door het collegie van kerkeraad, kerkvoogden en notabelen aangezocht om zich eene eventuele benoeming tot predikant van de Hervormde gemeente alhier te laten welgevallen, en heeft, na herhaaldelijk door die vergadering aangewende pogingen, aan haar de vergunning gegeven hem tot predikant der Hervormde gemeente alhier aan Z. Exc. den Minister van Hervormde Eeredienst te mogen voordragen.

ROERMOND 7 *november*. — Sedert eenigen tijd is er ernstig sprake, dat eene associatie van plan is aan de Regering voor te stellen de Limburgsche lijn van den Staatsspoorweg van Maastricht over Roermond naar Venlo over te nemen en eene spoorweglijn te maken van Maastricht over Roermond en Venlo naar Nijmegen, naar Kleef en van Nijmegen naar Arnhem; die associatie, men spreekt van Rothschild, die reeds de spoorweglijn van Parijs over Namen en Luik naar Maastricht bezit, zou gemelden spoorweg willen aanleggen zonder eenige subsidie van het Rijk, doch op voorwaarde, dat de bruggen te Nijmegen en te Arnhem op 's Lands kosten werden aangelegd.

— Gisteren gebeurde hier een treurig voorval: De leidekker M. H. Bouten, bezig zijnde het dak eener particuliere woning te herstellen, is, door de koude bevangen, er van afgegleden en op eene binnenplaats op de steenen gevallen, ten gevolge waarvan hij spoedig daarna is overleden.

ARNHEM 9 *november*. — Men verneemt dat op voorstel der in de Zomervergadering van de Staten dezer provincie benoemde commissie, thans is besloten aan den heer mr. L. A. J. W. baron Sloet, gewezen griffier der Staten, als bewijs van erkentelijkheid van genoemd collegie, een geschenk aan te bieden, bestaande in een prachtigen zilveren inktkoker.

HARLINGEN 7 *november*. — Voor onze haven bevinden zich eenige zandbanken, bekend onder den naam van de ruggen, die voor diepgaande schepen zeer hinderlijk zijn. Om dit bezwaar uit den weg te ruimen, zijn heden, met de stoomboot Burgemeester Zijlstra, door twee ambtenaren van den waterstaat de noodige waterpeilingen gedaan, om later tot eene, zoo mogelijke, verdieping te geraken.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 10 November.

Overzigt der Week.

KOFFIJ. Uit de eerste hand werden verkocht ca. 900 b. Pamanoukan tot 39 a 39½ c., benevens ca. 2000 b. Padang, ex Capelle, tot 38½ a 39 c.; het artikel bleef verder zonder eenige verandering; echter zeer vast.

THEE. De specifieke afloop der veiling 7 dezer reeds opgegeven. Naar diverse pakkingen bestond algemeene vraag en voor sommige moet winst besteed zijn; men beschouwt de lading als billijk verkocht.

SUIKER. Ruwe in eene geanimeerde stemming en met zeer goeden kooplust. De omgang was vrij belangrijk en werden uit de hand circa 4000 kranj. Java tot verhoogde prijzen omgezet. Geraffineerden in dezelfde gunstige stemming, doch bij gebrek aan disponibelen voorraad was de omgang alhier minder belangrijk. Te Amsterdam werd in het begin der week eene belangrijke partij Januarij-levering tot verhoogde prijzen afgedaan.

RIJST. Afdoeningen hebben niet plaats gehad; gepelde soorten bleven zeer vast op vorige prijzen.

SPECERIJEN blijven op vorige prijzen met geringen omgang.

TABAK. Gedurende deze week werden uit de eerste hand afgedaan 166 v. Maryland, 320 v. Kentucky, 25 v. Virginie, 615 p. Java PR, benevens 1156 p. dito GG en PTR in veiling, waarvan wij den afloop reeds hebben medegedeeld. Aangevoerd werden per Henny, via Bremen, 456 p. Portorico, welke aanstaanden Woensdag aan de markt komen. Tegen 23 dezer zijn 1200/m. Manilla Cigaren 2a Habanos en Cortados 1860 in veiling aangeslagen.

KATOEN. De stemming voor het artikel bleef ook in de afgeloopene week zeer gunstig, doch bepaalden zich de omzettingen slechts tot ruim 400 b. N.-Amerik. 300 b. O.-Ind., doordien de voorraad in de eerste hand zeer verminderd is en buitendien op hoogere prijzen gehouden wordt.

METALEN. Banka Tin. Omgezet zijn 900 blokk. tot *f* 79, terwijl de bestaande voorraad Billitons, ca. 1400 bl. tot *f* 78½ ook koopers vond.

HUIDEN. De partij van 1000 st. O.-I. Runder-, via Amsterdam per Christiaan Huygens van Batavia voor hier aangebragt, werd tot geheimen prijs verkocht.

INDIGO door de hooge vorderingen der houders zonder omzet.

POTASCH. Petersb. 1860 *f* 16¾, 1859 *f* 15¾, Amerik. zonder voorraad, Toscaans. *f* 17½, Paarlasch 1ste soort 1860, *f* 17½.

HARST. Amerik. br. loco *f* 2 15/16, Transparant *f* 3½ a *f* 6 naar kwaliteit.

QUERCITRON. Baltimore op lev. *f* 4¾ entr., Philad. loco *f* 6¼ entr.

TERPENTIJNOLIE op lev. *f* 20 entr.

DIVI DIVI loco *f* 9.

ZWAVEL. Ruwe *f* 6 a *f* 6⅛.

WERKHOUT. Tegen 22 dezer zijn in publieke veiling aangeslagen 30,000 kil. Florida Cederhout (voor Potlooden) goede kwal., doch nog al met veel spint en rot, taxatie *f* 6 entr. per 50 kil. en ruim 200 bl. Mahoniehout, waarbij een gedeelte mooi groot Bloem- en Tafelhout.

MEEKRAP met veel kooplust en wordt alles, wat tot eenigzins billijken prijs te koop is, weggekocht. Wortels mede met veel vraag. Maandag 12 dezer zullen ter verkoop worden aangeboden ca. 40,000 kil. 3jarige, geteeld in den Wilhelmina-polder, taxatie *f* 25.

VETWAREN. Palmolie williger, zijnde van prima 15 000 kil. a *f* 27¼ en 5000 kil. a *f* 27¾ verkocht. Prima Cochin Cocosolie met *f* 34½ betaald, blijvende nog enkelde fusten a *f* 35 te koop. Van Belgisch Smeer zijn ca. 12,000 Ned. ℔ tot niet juist bekend geworden prijs afgedaan. Inl. Smeer *f* 34 te noteren. Van Olijfolie zijn een paar partijtjes tot geh. prijs afgedaan; thans is *f* 68 en *f* 70 te noteren.

HENNEP met goede vraag; korte bruine Pas weder a *f* 54 gedaan; bij partij Venetiaansche SC bedong *f* 67; Arch. PEK *f* 200 te noteren.

GRANEN. Rogge: 147/153 ℔ Dantziger *f* 220, *f* 248; 150 ℔ Deensche *f* 215; 143/144, 145 ℔ Cours. *f* 212, *f* 214, *f* 216, Delfshaven.

SCHIEDAM 10 November.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 147 ℔ Pernau *f* 228 6/w.; 143 ℔ Coursche *f* 212 6/w., *f* 213 3/m. Gerst, 129 ℔ Libau *f* 219 cont., *f* 221 6/w.; 128 ℔ Coursche *f* 215 6/w., *f* 216 3/m.

MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust *f* 14.—.
JENEVER, " " " " " - 19.50.
AMST. PROEF " " " " " - 20.75.

Alles zonder de belasting.

SPOELING per Ketel.................. *f* 2.—.

DELFT 10 November.

KAAS. Heden zijn de prijzen geweest *f* 17 a *f* 20; ter markt zijn verkocht 46 stapels, wegende 10.070 Ned. ℔.

AMSTERDAM 10 November.

Overzigt der Week.

KOFFIJ voortdurend zeer kalm en weinig gevraagd.

THEE. De afloop der veiling van 7 dezer, te Rotterdam gehouden, is reeds medegedeeld. De markt bleef goed gestemd, doch er gaat weinig om.

SUIKER. Ruwe. De stemming bleef door kooplust voor binnen- en buitenslands zeer geanimeerd; de verkoopen, in den loop der week reeds opgegeven, bedragen circa 3000 kr. Java tot *f* ½ a *f* 1 boven Sept., en van Surin. werden circa 900 v. verk. in de prijzen van *f* 30½ a *f* 34. Prijsnotering onveranderd. Geraffin. zeer gevraagd; 800 t. Crushed Melis, div. numm. A. S. R., lev. Januarij, zijn verkocht: n.° 1 tot *f* 37½, n.° 2 tot *f* 36½, n.° 3 tot *f* 35½. De overige Raffinadeurs zijn ongenegen op het Voorjaar te verkoopen of vragen veel hoogere prijzen. Kandij niet te koop en ook gevraagd. Stroop schaarsch.

RIJST. Uit de eerste hand vonden geene afdoeningen plaats; in gepelde was de omzet in de laatste dagen weder levendig en de vraag naar ord. kwal. blijft aanhouden.

In KRENTEN was de omzet enorm en verscheidene partijen, zoowel uit de eerste als tweede hand, werden van de markt genomen.

SPECERIJEN stil.

TABAK. De zich meer en meer bevestigende berigten uit Amerika, dat het gewas van Kentucky ter naauwernood 2/3 van de oorspronkelijke raming zal bedragen, bragt eene gunstige opinie voor het artikel te weeg, ten gevolge waarvan tot verhoogde prijzen afgedaan werden 190 v. Kentucky en 181 v. Maryland. Van Java zijn tot zeer geanimeerde prijzen verkocht: bij inschrijving 894 p. hoofdm. RS en 142 d.° hoofdm. PP/TR, en in veiling 539 p. hoofdmerken Goebok dooreen a 66 c. en JWB dooreen a 49 c., en 265 p. hoofdm. DMVO dooreen a 40½ c. Van de 857 p. hoofdm. BJDL werden 439 p. verkocht dooreen a 122 c. en 418 p. opgehouden van 78½ tot 165 c. Later werden nog 113 p. daarvan tot opgeh. prijs verkocht. Ook Inlandsche werd tot hoogere prijzen meer gevraagd. De betere stemming voor Amerikaansche zal ongetwijfeld ook op dit artikel eenen gunstigen invloed uitoefenen. Voorraad 3093 v. Maryland, 39 v. Virginie, 687 v. Kentucky, 19 v. Stelen, 156 cer. Havana, 35 cer. St. Domingo, 109 k. Seadleaf en 8704 p. Java.

KATOEN. Tot hoogere prijzen vonden 1000 b. Noord Amerik., 800 b. Suratte en 27 b. Surin. gretige afnemers. In de laatste dagen was het merkelijk stiller, hoewel de opinie voor het artikel gunstig blijft.

METALEN. Van Banca Tin werden 1400 bl. tot *f* 79 omgezet, tot welken prijs te koop blijft.

INDIGO. Tot vaste prijzen werden weder 30 k. Java verhandeld.

COCHENILLE onveranderd.

VERWHOUT. St. Domingo Campêche met geregelden handel tot vorige prijzen. Van Geelhout werden eenige partijtjes voor uitvoer afgedaan.

QUERCITRON met weinig voorraad.

HARST. Br. Amer. tot onveranderde prijzen aan de markt.

TERPENTIJNOLIE met meer handel. In de afgeloopene week werden 200 v. uit de 1ste hand tot vasten prijs afgedaan.

MEEKRAP met goede vraag voor alle soorten en prijzen zeer vast.

HENNEP. Tot eenigzins verhoogde prijzen werd er gedaan in Riga Rein, dito Uitschot, dito Pas, dito langen bruinen Pas, dito langen Heede, Petersb. Rein, dito Halfrein, Venetiaanschen SC *f* 67.

VETWAREN. Traan onveranderd. Ansjovis is bij partij gedaan tot *f* 6⅛.

STERKE DRANKEN. Jeneverprijzen met kleine fluctuatie Amst proef *f* 18 a *f* 18½; Amerik. dito *f* 18½ a *f* 1 Van Surin. Rum werden 24 punch., per Juno, en 38 punch per Casper de Robles gedaan.

RIJST. Afgedaan uit de tweede hand 1600 b. gepeld tot vaste prijzen.

TABAK. Heden zijn bij inschrijving afgedaan 298 KAWI en 30 p. IN, per Martaban.

RUM. Heden zijn alhier afgedaan 30 stukken, van aangevoerde per Maximiliaan van Suriname; prijs geheim.

GRANEN. Rogge. Heden bij partij verkocht: 118 Odessa *f* 192; op levering per Mei *f* 193.

GRONINGEN 9 November.

GRANEN, ZADEN enz. De aanvoer was heden kl en heeft de omzet dientengevolge ook niet veel te bete kenen gehad en in de prijzen geene noemenswaardi verandering plaats gevonden. N. Tarwe bleef tot vo prijzen te plaatsen. Rogge in een doen, alleen voor nieuwe en ligte gewigten moeijelijk vorige prijzen te dingen. Boekweit goed prijshoudend. Gerst niet drif Haver ook niet zoo levendig gevraagd. Boonen en G tot vorige prijzen. Koolzaad maar een enkele part verhouding tot vorige prijzen verkocht. Raapolie *f* 40 a *f* 41. Lijnolie *f* 30. Raapkoeken *f* 86. Lijnkoeken *f*

LONDEN 9 November.

SUIKER stil, doch de meeste soorten 6 d. hooger; br Manilla 39/6; Mauritius 29/6 zeilende; Barbados geme middl. a goed helder 40/ a 44/6; Mauritius middlin goed grijs 43/ a 44/, donker grijs 42/ a 43/6, goed c talls grijs en blond 44/6 a 47/, bruinachtig 42/ a Bengal middl. a mooi blond Gurpatta date 43/6 a 4 Bally 46/ a 46/6; Cassipore 45/6 a 46/; Madras Jag 34/6, donker bruin date 34/6 a 35/; Native bruin 3 35/6; Jaggery graing 37/, middl. a goed helder blond 33/ a 35/6, mooi blond 45/6 a 46/. Geraffineerde met weinig voorraad. Bruine lompen en gem. broo 51/. — KOFFIJ. Plantage Ceylon met goede vraag vaste prijzen; mooi 90/, middl. blaauw 71/ a 73/, middl. a goed middl. grijsachtig blaauw 69/6 a 71/, middl. grijs 68/ a 69/, klein 66/ a 69/6, triage 4 65/6, goed ord. bleek Malabar 65/. — CACAO Trinidad ord. a goed grijs 68/ a 71/, Grenada 62/ a 64/ RIJST vast; Bengal 13/ a 13/6, mooi 15/3. — COCHEN stil; Honduras grijs 2/11 a 3/. — SAFFLOER slap. SCHELLAK iets lager; Native oranje £ 12.7.6 a £ 1 mooi rood £ 11.12.6. — GUTTA PERCHA 1/9½. — KA stil doch ⅛ d. hooger dan ll. Vrijdag. — SALPETER Inl. geraffin. 45/6 a 45/. — METALEN. Schotsch IJzer vast, 52/4 a 53/. Zink £ 20. Tin stil, Straits 1 OLIËN. Lijn- vast 29/9 a 30/, tot April 30/4½ a 3 Raap- vaster 42/6 a 43/. Patent- 44/6 a 45/. Cocos- hooger dan vorige week; Cochin 54/6 a 55/; Ceylon a 54/3. Palm- als voren. Terpentijn- slap 34/. — T stil; loco 60/9, het geheele jaar 60/6, Jan./Maart 61 61/6; in veiling PYC 58/6 verkocht.

GRAANMARKT. De aanvoer van Inlandsche soo was weder onbelangrijk, doch van buitenlandsche veel ter markt. Engelsche Tarwe als voren; blanke 57/ a 67/, nieuwe roode 50/ a 65/. In vreem ging weinig om doch de hooge vraagprijzen; puike bla Dantzig 74/ a 75/, puike bonte 71/ a 73/, goede b 67/ a 69/; Amerik. blanke 67/ a 68/, roode 62/ a puike Oostzeesche en Densche 66/ a 67/; oude Ro 70/, blanke dito 72/ a 73/; ord. Russische 54/ a 56/. P 58/ a 60/. Meel met redelijke vraag; Inl. 42/ a goed Fransch 46/ a 51/; Spaansch 48/ a 50/ per Amerikaansch goed 30/ a 31/, puik 32/ a 33/ per Puike Gerst voor mouterij gevraagd; ordinaire slap. Mout 75/ a 76/, goed 71/ a 72/, inferieur 60/ a 64/. ten en Boonen vast. Haver met goede vraag tot vorige prijzen. Zaden vast.

De aanvoeren te Londen van 5 tot en met 8 d bedragen: Tarwe 47,680 q., Gerst 7590 q., Haver 51 q., Mout 1110 q., Meel 3740 balen en 210 vaatjes.

LIVERPOOL 8 November.

SUIKER voortdurend met goede vraag; Mauritius Unclayed Manilla zeilende 22/6; Maceio 25/9; Bahia afgedaan. — RIJST als voren, oude Necranzie 12/; Rang zeilende 12/3. — JUTE in veiling tot hoogere pr verkocht.

ANTWERPEN 9 November.

KOFFIJ. St. Domingo 42½ c.; Brazil 39 a 40½ c. GRANEN met veel omzet iets hooger; Tarwe Banat fl. 1 Rogge, Galatz fl. 7½ ent. — ZADEN. Olie- vast. Marianopel fl. 14¾ a 15; Berdiansk fl. 14¾. — KAT Men meldt den verkoop van 160 b. Mobile. — HUI met goede vraag tot onveranderde prijzen. — R Aracan gep. fl. 9½ entr., gebroken fl. 8. De markt vast. — SUIKER. De omzet bedraagt 27 k. blond vanah. — TALK vast. — TABAK. In de afgeloop week zijn 79 v. Virginie en 438v. Kentucky afged prijzen zijn 1 a 3 c. hooger. — HOP. In veiling 118 b. overjarige Amerik. a fr. 55½ verkocht.

HAVRE 7 November.

KATOEN slap; de verkoopen heden tot 3 ure bedr slechts 350 b. — SUIKER. Fransche Antilles n.° 4 cons. — HUIDEN, Fernambucq gez. fr. 96 cons. — COC NILLE, grijs Mexicaansch fr. 4.60. — QUERCITRON. Phil wordt in kleine partijen tot fr. 13½ verkocht. — HOUT. 550 t. Campêche Haiti van de Kaap zijn a afgedaan.

HAMBURG 9 November.

KOFFIJ met eenigen handel voor consumtie. — vast, doch zonder omzet. — RAAPOLIE loco en per 26, per Mei 27. — GRANEN. Tarwe met eenigen han tot verlaagde prijzen; af buitenl. stil. Rogge in loco af Koningsb. per voorjaar 78 th. bco.

STETTIN 7 November.

GRANEN. Tarwe roode loco 85 ℔ 79 a 82; 85 ℔ per Nov. 83 a 82½; voorjaar 82½ a 82. Rogge per 77 ℔ 47¼; per Nov. 47¾; Nov./Dec. 47; voorjaar a 46¾. Gerst Pomm. loco 70 ℔ 45. Haver per 50

NEW-YORK 27 October.

KATOEN 11½ c. — GRANEN. Tarwe 1 a 2 c. Meel 5 c. lager.

HAVANAH 16 October.

SUIKER hoogeer gehouden en daar koopers niet ge zijn hoogere prijzen te betalen gaat er weinig om; Wit, gelijk aan n.° 19 Holland, zijn a 10½ rs. afge In de notering is weinig verandering; vooral zoo als te Matanzas 130,000 k. en 600 v. — Voor MELA wordt 3½ r. gevraagd. — WAS. Witte Havana a 12½; Puerto Principe $ 11½ a 12½; geele 10 a 11 TABAK onveranderd. — VRACHTEN stil; naar 't K om order £ 2.7.6 a 2.15. — WISSEL op Londen a 14¼ %.

RANGOON 15 September.

RIJST. In de laatste weken zijn de aanvoeren geregeld; ook is er meerdere vraag; Paddy wordt 48 £ genoteerd, voor goede Nagasain. Het is nog wel doenlijk eene begrooting van den oogst te Nagasain (van 4 a 6 part Rijst) kost 90/ a 98/ per mandjes, hetwelk tot den cours van 2/ uitkomt op cwt. vrij aan boord. — CACHOU r. 23.8. — HOU Buffel- 25/ a 30/ per 100 st. — HOUT 45/ a 60/ per VRACHTEN naar Engeland £ 3.10 a 3.15.

BASSEIN 14 September.

RIJST met goede vraag, het weder is thans g doch voor het gewas hangt veel af van de twee volg maanden af. Prijzen zijn vast van 46/ a 48/ per 100 vrij aan boord voor Paddy en 82/ a 83/ voor Rijst uitvoeren zijn van 1 Jan. tot 11 Sept. bedragen 10,0

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn
te Rotterdam.